

LCCE® - harjoittelu

KYAMK
University of Applied Sciences

Harjoitteluprosessi osana LCCE-konseptia

Marja-Liisa Neuvonen-Rauhala	Harjoitus tekee mestarin	4
Heidi Wass	Harkitsetko harjoittelupaikan tarjoamista Kyamkin opiskelijalle?	7
Heta Vilén & Camilla Grönlund	Harjoittelumallit	9
Heta Vilén & Camilla Grönlund	Urapolulla	13
Hannele Lappalainen	Tradenomiopiskelijat urapolkua etsimässä	15
Hannele Lappalainen	Työelämäkontaktit Marin opinto- ja urapolkua ohjaamassa	20
Hannele Lappalainen	Aikuisena uudelle uralle – opintoja ja työntekoa vuorotellen	23
Hannele Lappalainen	Henriikalla kansainvälinen ura tähtäimessä	26
Teuvo Liikkanen	Ajatuksia työharjoittelusta ja sen mahdollisuuksista	28
Minna Söderqvist	Liiketaloudessa kansainvälistä menoa jo 1990-luvulta	33
Anneli Airola & Eeva Koponen	Hoitotyön kansainvälinen harjoittelu Kyamkissa	40
Vesa Kankkunen	Taitoja työelämästä	48
Heta Vilén & Camilla Grönlund	Yhteistyöalustaa kehittämässä	54
Heta Vilén	Mikä harjoittelu ja miten?	58
Heta Vilén	Harjoitteluprosessi osana LCCE®-konseptia -hanke	63

Marja-Liisa Neuvonen-Rauhala
Koulutusjohtaja

Harjoitus tekee mestarin

Työ tekijäänsä neuvo / opettaa / kiittää. Ei kukaan ole seppä syntyesään. Ei lukemalla uimaan opi, veteen on mentävä! ... ja mestarikin harjoittelee. Hyvin suunniteltu on puoliksi tehty. Minkä nuorena oppii, sen vanhana taitaa. Ei tyyni meri taitavaa merimiestä tee. Sananlaskutkin sen tietävät: Harjoittelu on tärkeää. Ja merkitystä on erityisesti sillä, miten oppinsa hankkii.

Ammattikorkeakoulutus on työelämälähtöistä. Se tarkoittaa sitä, että ammattikorkeakouluista valmistuu osaavia asiantuntijoita. Osaaminen perustuu oman alan tietoon ja taitoon sekä niiden soveltamiseen käytännössä. Osaamiseen harjaantuminen edellyttää jatkuvaa kytkeä työelämän tilanteisiin ja yhteistyötä työelämän kanssa. Harjoittelu on keskeinen keino järjestää käytännön taitojen harjaannuttamista oppimisprojektien ohella.

Kymenlaakson ammattikorkeakoulun palkittu toimintakonsepti *Learning and Competence Creating Ecosystem* (LCCE®) korostaa läheistä yhteistyötä työelämän organisaatioiden kanssa kaikessa oppimiseen tähtäävässä toiminnassaan. Oppimisen ja osaamisen luomisen ekosysteemi muodostuu nimenomaan tekemisestä ja oppimisesta autenttisissa toimintaympäristöissä eli ekosysteemeissä, joissa oppilaitokset ja yritykset toimivat yhdessä. Tulevaisuudessa ekosysteemit laajenevat entisestään ja raja ammattikorkeakoulun ja työelämän välillä ja toisaalta koulutuksen ja työn välillä hämärtyy. Harjoittelussa tämä jo osin toteutuu. Opiskelija on usein työsuhteessa harjoittelupaikkaansa, ja on siten myös työntekijän roolissa. Harjoittelun näkökulmasta on tärkeää, että silloinkin työ sisältää opinnollisia tehtäviä: harjoittelusuunnitelman, oman oppimisen arviointia ja ohjausta niin työpaikan kuin koulun puolesta.

Yhtä tärkeää kuin tekeminen ja siitä oppiminen, on myös toiminnan ja oppimisen havainnointi. Vanhentuneita tapoja tai virheitä toistamalla ei opi uutta tai tarpeellista tulevaisuutta ajatellen. Yhä merkityksellisempi on taito oppia näkemään ja arvioimaan, mitä on tehnyt ja miten on tehnyt. Pitää oppia näkemään, voisiko seuraavalla kerralla tehdä toisin tai jopa paremmin. LCCE®-toimintakonseptin mukaisessa harjoittelun ohjauksessa haemme käytännöstä oppimisen lisäksi toiminnan ja oppimisen arvioinnin taitoa.

Nykyaikaisessa työelämässä nopea muutos on sääntö niin toimintatavoissa kuin toimintaympäristöissäkin. Toimimme paikallisesti ja kansainvälisesti maailmanlaajuisissa yhteyksissä ja verkostoissa. Kasvokkain ja sosiaalisen median kautta tapahtuva yhteistyö ja -toiminta lisääntyy jatkuvasti. Meidän on opittava rakentamaan kumppanuuksia ja toimimaan niissä yhteisvastuullisesti. Tämä tarkoittaa yhä useammin jaettua johtajuutta ja tiimityötä, jatkuvaa vuorovaikutusta ja uuden oppimista nopeasti yhdessä. Yrityksen tai organisaation varsinaisen toiminnan osaamisen ja kehittämisen lisäksi. Näin ajatellen harjoittelun merkitys tulevaisuuden osaajien ja asiantuntijoiden koulutuksen osana vain kasvaa. Oppiminen ja opetus siirtyvät osin myös työelämään, vain oppimistulokset arvioidaan korkeakouluissa. LCCE®-harjoitteluprosessi-hankkeessa onkin panostettu harjoittelun kehittämiseen. Kaikilla koulutusaloilla toimii harjoittelukoordinaattorit ohjaajien ohella ja tukena sekä yritysten yhteistyökumppaneina.

Hankkeessa on kehitetty erityisesti ammattikorkeakoulun toimintatapoja harjoittelun järjestämisessä ja toteuttamisessa. Hyviä käytäntöjä on etsitty muualta Suomesta ja jonkin verran Euroopastakin. Hyvät käytännöt siirtyvät vähitellen harjoittelun arkeen. Tässä julkaisussa näitä uusia ideoita ja kokeiluja esitellään monipuolisesti.

Yksi keskeisistä jatkokehittämisen kohteista on kansainvälinen harjoittelu. Sitä varten on jo aloitettu luoda yhteistyöverkostoa ja tehdä

Vanhentuneita tapoja tai virheitä toistamalla ei opi uutta tai tarpeellista tulevaisuutta ajatellen. Yhä merkityksellisempi on taito oppia näkemään ja arvioimaan, mitä on tehnyt ja miten on tehnyt. Pitää oppia näkemään, voisiko seuraavalla kerralla tehdä toisin tai jopa paremmin.

kokeiluja. Toinen tärkeä kehittämiskohde on ulkomaalaisten opiskelijoidemme harjoittelu Suomessa. Tätä kansainvälistymisen mahdollisuutta monet yritykset vielä vierastavat. Myös tähän on kehitetty uusia toimintatapoja kuten pariharjoittelua, jolloin ulkomaalaisen harjoittelijan lisäksi yritykseen tulee samalla suomalainen tai suomea puhuva harjoittelija. Näin kielikynnys ei muodostu liian korkeaksi.

Kolmas kehittämiskohde on yhteistyö työpaikkojen kanssa harjoittelun molemminpuoliseksi kehittämiseksi. Ammattikorkeakouluopiskelijalle on tärkeää päästä osallistumaan kehitystyöhön ja tehtäviin, jotka ovat alan asiantuntijuuden kannalta keskeisiä. Harjoittelukoordinaattorien tehtävänä onkin informoida myös työpaikkoja harjoittelun tavoitteista ja seurata yleisesti harjoittelun sujumista sekä ottaa palautetta. Yhteistyö on tässäkin avainasemassa.

Kun ajatellaan harjoittelun tulevaisuutta edellä kuvattujen kehittämishaasteiden näkökulmasta, on vielä muistettava uudet aloitteet ja mahdollisuudet. Hankkeen aikana on pohjustettu harjoittelualan rakentamista, joka kokoaa harjoittelusuunnitelmat ja -raportit sekä harjoittelijat ja harjoittelupaikat yhteen. Joku foorumi tarvitaan, mutta millainen ja mihin tarkoitukseen? Pitäisikö harjoittelu pikemminkin joukkoistaa? Joukkoistamisella tai parviälyllä tarkoitetaan osallistamista ja yhteistä asiaan paneutumista. Jospa harjoittelijat, ohjaajat ja harjoittelua tarjoavat työpaikat pohtisivat yhdessä harjoittelussa esiin nousseita kysymyksiä, ongelmia, haasteita ja jakaisivat oppimistaan, hyviä käytäntöjä ja etsisivät yhdessä ratkaisuja. Siirtyminen formaalista toimintamallista osallistumiseen ja yhdessä tekemiseen voisi kasvattaa innostumista ja iloa, joka puolestaan takaa uutta oppimista.

Sananlaskut tuntuivat osuvan harjoittelun ytimeen jo lähtökohdissaan. Olisiko näin oppimisenkin näkökulmasta sananlaskussa ajatuksen siemen? Sanoohan sananlasku: ”Minkä ilotta oppii, sen surutta unohtaa.”

Harkitsetko harjoittelupaikan tarjoamista Kyamkin opiskelijalle?

Opiskelijoiden kokemusten mukaan harjoittelupaikan löytäminen voi toisinaan olla vaikeaa. Harjoittelupaikkoja tarjoavat työnantajat ovat korkeakoulullemme tärkeä ulkoinen sidosryhmä. Opiskelijoiden oma-aloitteisuus harjoittelupaikan hankkimisessa on erittäin toivottavaa, mutta jatkuvasti tervetulleita ovat uudet yhteistyökumppanit harjoittelupaikkoja tarjoavista yrityksistä, julkiselta sektorilta ja erilaisista yhteisöistä. Suomalaisen työnantajan palveluksessa ulkomailla suoritettava harjoittelu on myös mahdollista toteuttaa. Toivomme työelämän edustajilta rohkeutta ja halukkuutta vastaanottaa ja ohjata harjoittelijoitamme myös näinä vaikeina taloudellisina aikoina, jotta Suomessa ja Kymenlaaksossa tulevaisuudessakin on tarjolla osaavaa työvoimaa. Harjoittelijaan investoiminen kannattaa aina. Opiskelijat ovat erittäin kiinnostuneita ja sitoutuneita harjoitteluun ja ymmärtävät sen oivana tilaisuutena tutustua potentiaalisiin työnantajiin – samalla, kun työnantajalle vastavuoroisesti tarjoutuu tilaisuus nähdä potentiaalisia työntekijöitä. Parhaimmissa tapauksissa harjoittelujaksoista kumpuaa lisäksi erilaisia projekteja ja opinnäytetöiden aiheita, joiden avulla opiskelijat kehittävät paitsi omaa osaamistaan, myös toimeksiantajiensa tuotteita ja toimintoja Kyamkin opetushenkilöstön asiantuntevalla tuella.

Ammattikorkeakouluopintojen sisällöt rakennetaan työelämälähtöisesti, sillä koulutamme opiskelijoitamme ammatillisiin asiantuntijatehtäviin. Olemme sitoutuneet alueelliseen tutkimus- ja kehittämistehtävään ja korostamme työelämään verkostoitumisen merkitystä sekä opiskelijoidemme että korkeakoulumme ja maakuntamme kehittämiseksi. Panostamme opiskelijoiden työelämävalmiuksien, työnhakutaitojen ja oman osaamisen markkinoinnin kehittämiseen. Opinnoinnissaan opiskelijat saavat hyvät viestintä- ja esiintymisvalmiudet ja kielitaidon, jossa englannin ja ruotsin ohella etenkin venäjän kielen taidolla on

Heidi Wass

Opinnäytetyön ja harjoittelun koordinaatiotiimin tiimivastaava, kielten lehtori

Eri koulutusalojen opetussuunnitelmiin voi tutustua osoitteessa kyamk.soleops.fi

kasvava merkitys opetustarjonnassamme. Monilla opiskelijoillamme on jo aiempi tutkinto ja useat ovat hankkineet kansainvälistä kokemusta vaihto-opiskelijoina tai harjoittelussa. Opiskelijan aiempien osaamisten ja opinnoissa hankittujen tietojen ja taitojen soveltaminen harjoittelun aikana on tilaisuus nähdä, missä hän on hyvä, ja mitä taitoja hänen tulisi vielä kehittää. Nämä harjoittelun myötä saatavat kokemukset auttavat suuntaamaan opintojaan paremmin työelämän vaatimuksia vastaaviksi ja tukeviksi.

Opiskelijoitamme käy harjoittelussa vuosittain useita satoja, joiden joukossa harjoitteluun lähtevät myös ulkomaalaiset tutkinto- ja kaksoistutkinto-opiskelijamme. Rajallisella suomenkielen taidolla harjoittelupaikan hankkiminen ei ole yksinkertaista. Haluammekin rohkaista työnantajia hyödyntämään tätä Kymenlaaksosta löytyvää kansainvälistä ja kielitaitoista voimavaraa ja avaamaan harjoittelupaikkoja ulkomaalaisille opiskelijoillemme. Niin kutsuttu pariharjoittelu on kehitetty heidän harjoittelujaan tukevaksi uudeksi toimintamalliksi. Pariharjoittelussa työnantajan palveluksessa on sekä suomen- että vieraskielinen Kyamkin opiskelija, jotka tekevät harjoittelun aikana tiivistä yhteistyötä.

Pyrimme siihen, että harjoittelijan ottaminen olisi työnantajalle mahdollisimman helppoa ja vaivatonta, eikä harjoittelijan ohjaamiseen liittyisi ylenmääräistä paperisotaa. Haluamme, että harjoittelupaikkojen tarjoajilla olisi käytettävissään selkeät kuvaukset tutkinnoistamme ja opiskelijoidemme osaamisesta. Olemme nimenneet koulutusalakohdittaiset harjoittelukoordinaattorit ja opinnäytetyökoordinaattorit, jotka tuntevat alansa opiskelijat ja opintojen sisällöt parhaiten. Eri koulutusalojen opetussuunnitelmiin voi tutustua osoitteessa kyamk.soleops.fi. Kaikki opetussuunnitelmiin kirjatut opintojaksot ovat vapaasti ilmoittauduttavissa ja opiskeltavissa avoimen amk:n kautta, harjoitteluun mukaan lukien.

Ota rohkeasti yhteyttä ja suunnitellaan yhdessä mielekkäitä yhteistyön muotoja! — heidi.wass@kyamk.fi, p. 044 7028445.

Lisätiedot ja alakohtaisten harjoittelukoordinaattoreiden yhteystiedot osoitteessa kyamk.fi/työelämälle

Harjoittelumallit

Kymenlaakson ammattikorkeakoulun toimintamalliin kuuluu vahva yhteistyö alueen työelämän kanssa. Työelämä on osana opiskelijan koko opintopolkua. Perinteisesti työelämä on tullut tutuksi ammattikorkeakouluopiskelijalle opinnoissa vasta harjoittelun ja opinnäytetyön aikana. Kymenlaakson ammattikorkeakoulussa toteutettavan LCCE®-työelämäyhteistyömallin kautta ammattikorkeakoululla ja ennen kaikkea opiskelijoilla on mahdollisuus päivittää tietoaan ja osaamistaan työelämän muuttuvista tarpeista ja vaatimuksista. Harjoittelu on kiinteä osa työelämäyhteistyötä. Harjoittelija näkee työyhteisön toiminnan ulkopuolisin silmin ja voi tuoda työskentelyyn uusia näkökulmia.

Alla kuvattujen uusien mallien tavoitteena on edelleen kehittää harjoitteluprosessia ja opiskelijan osaamista. Mallien avulla pyritään myös lisäämään työelämän mahdollisuuksia vaikuttaa opiskelijoiden koulutukseen ja sen suunnitteluun.

Monialaiset opiskelijatiimit

Samassa harjoittelupaikassa/ projektissa on yhtäaikaaisesti ammattikorkeakoulun eri osaamisalojen opiskelijoita. Tätä kautta elinkeinoelämä voi hyödyntää koko ammattikorkeakoulun monialaista osaamista. Monialaiset tiimit, joissa on mukana eri alojen opiskelijoita lisäävät toiminnan innovatiivisuutta ja vastaavat usein myös työelämän olosuhteita. Niissä opitaan myös toisilta sekä erilaisista työkaluista. Kun tiimeissä on mukana myös kansainvälisiä opiskelijoita, rikastuu osaamisen lisäksi myös erilaisten kulttuurien tuntemus. Projekteissa toimiminen edistää näin kansainvälisten opiskelijoiden sopeutumista suomalaiseen työyhteisöön ja lisää heidän työllistymismahdollisuuksiaan madaltamalla yritysten kynnystä ulkomaisen työntekijän palkkaamiseen.

Heta Vilén
Yritysyhteistyösuunnittelija,
projektipäällikkö

Camilla Grönlund
Projektiassistentti

Kansainvälisten harjoittelijoiden kautta alueen organisaatioilla on mahdollisuus saada kulttuurituntemusta ja harjoittelijat voivat tuoda lisäarvoa liiketoimintaan ja edistää henkilöstön kansainvälistymistä.

Tehtäviä joita voidaan tarjota harjoittelijatiimeille voivat olla esimerkiksi erilaiset kehittämisprojektit, tutkimusprojektit tai muun muassa tapahtumien suunnittelu ja järjestäminen.

Ammattikorkeakouluopiskelijat harjoittelijoina yritysten vientiprojekteissa

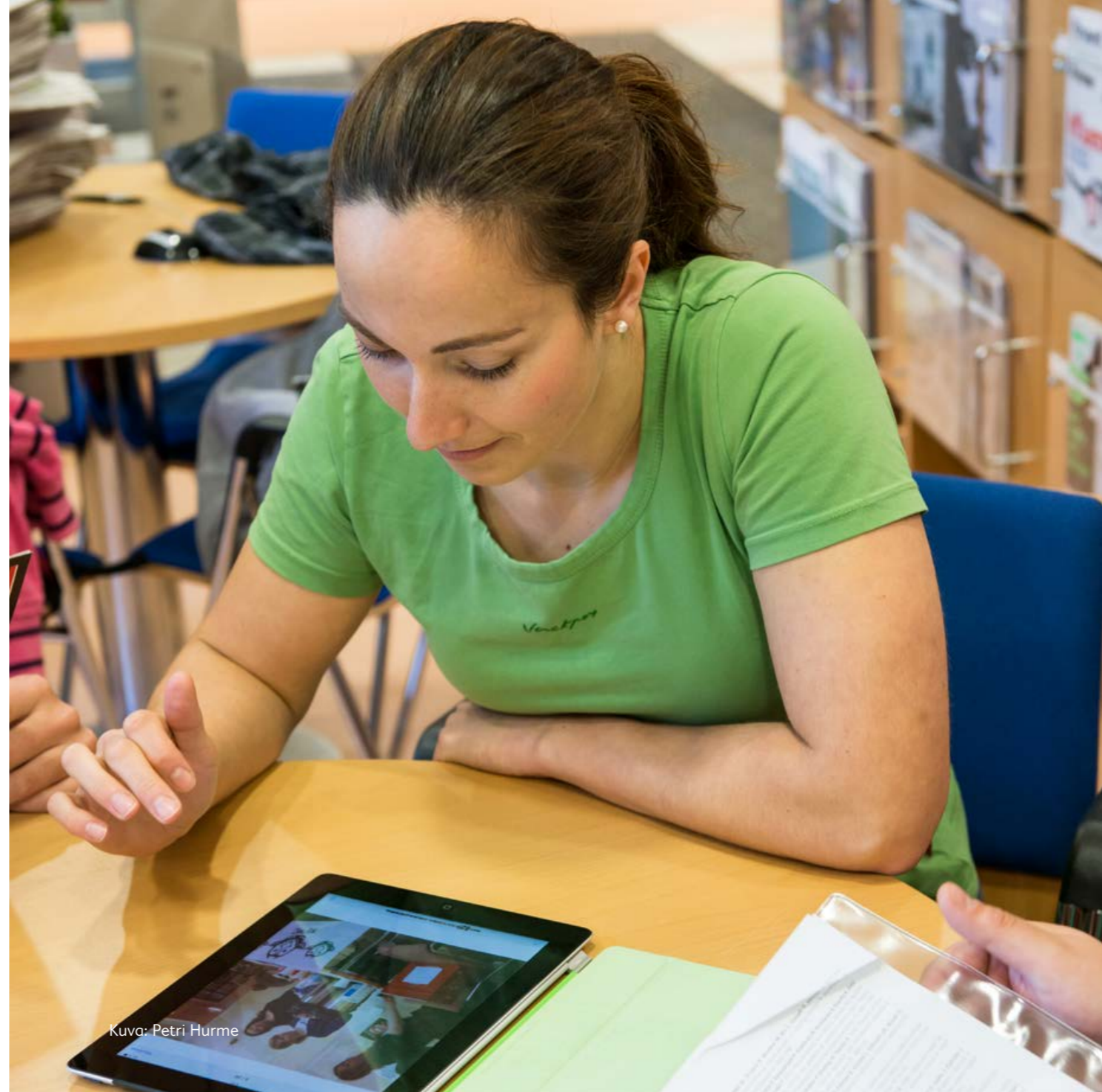
Ammattikorkeakouluopiskelijat voivat tukea yritysten toimintoja vientiprojektien haasteellisessa toimintaympäristössä muun muassa kielitaitonsa avulla. Harjoittelijan tehtävät voivat olla opiskelualasta riippuen erilaisia tukitehtäviä. Kansainvälisen liiketoiminnan ja kulttuurin opiskelijat ovat toimineet suomalaisten yritysten vientiprojekteissa muun muassa projektiassistentteina ja projektsihteereinä

Pariharjoittelumalli

Pariharjoittelumalli tarkoittaa, että samassa organisaatioissa on samanaikaisesti sekä kansainvälinen että suomalainen opiskelija harjoittelijana. Kymenlaakson ammattikorkeakoulun kansainvälisen liiketoiminnan ja kulttuurin toimialalla opiskelee noin 200 ulkomaa-laista opiskelijaa yli 30 eri maasta. Tarjolla on kielten ja kulttuurien osaajia muun muassa Venäjältä, Aasiasta ja Euroopasta. Jokaiselle tutkinto-opiskelijalle harjoittelu on osa opintoja.

Näiden opiskelijoiden myötä alueelle tulee paljon uutta osaamista kulttuuri- ja kielitaitojen myötä. Kansainvälisten harjoittelijoiden kautta alueen organisaatioilla on mahdollisuus saada kulttuurituntemusta ja harjoittelijat voivat tuoda lisäarvoa liiketoimintaan ja edistää henkilöstön kansainvälistymistä.

Mallilla haetaan kynnyksen madaltamista kansainvälisen harjoittelijan ottamiseen – suomalainen opiskelija voi toimia tasoittamassa kieli- taito- ja kulttuurieroja. Osana opiskelijan harjoittelua voivat olla myös esimerkiksi organisaatiolle henkilöstölle suunnatut kielikylpytyyppiset opinnot tai opintojaksot harjoittelijan ohjaamana.

Kuva: Petri Hurme

Tässä julkaisussa on tämän tyyppisestä yhteistyömallista on esimerkkinä Jatke Oy:n ja Kymenlaakson ammattikorkeakoulun yhteistyö.

Opetuksen työelämäprojekti referensseinä

Opetuksen työelämäprojekti voi olla myös väylä harjoittelupaikkaan. Näiden opiskelijan opintoihin liittyvien projektien kautta ja tuloksena ”testataan” opiskelijan osaamista ja luodaan urapolkuja: harjoittelu – opetuksen työelämäprojektit – harjoittelu – opinnäytetyö – mahdollinen työllistyminen, jo opintojen aikana tutuksi tulleeseen organisaatioon.

Opintoihin liittyvä työelämäprojekti antaa yritykselle kuvaa opiskelijan osaamisesta ja opiskelijalle mahdollisuuden näyttää osaamistaan. Opiskelija tutustuu yritykseen ja sen toimintaan projektin kautta. Yritykselle opiskelija tulee tutuksi koko opintojen ajan ja mahdollistaa jo osaavan ja organisaation tuntevan työntekijän rekrytoinnin opiskelijan valmistuttua.

Harjoittelu suoritetaan ammattikorkeakoulun työelämälle suunnatuissa yhteistyöprojekteissa

Harjoittelun voi myös tehdä ammattikorkeakoulun työelämälle suunnatuissa yhteistyöprojekteissa ja korkeakoulun asiantuntijoiden tiiviissä ohjauksessa. Tässä mallissa opiskelija tekee työelämäprojektia harjoittelunaan ammattikorkeakoulun tiloissa. Tyypillisesti tehtävä voi olla tutkimus- tai kehittämishanke, mutta yhtä hyvin tapahtuman suunnittelua ja toteutusta.

Opiskelijan opintopolkumalli

Mallissa opiskelija aloittaa yrityksessä harjoittelijana tai/ja työsuhteessa ensimmäisinä opintovuosinaan. Harjoittelun lisäksi opiskelija toteuttaa opintoihin liittyvät kehittämistehtävät yritykselle aina opinnäytetyöhönsä saakka. Opiskelija voi usein olla myös työsuhteessa opintojen ohessa ja opintojen loma-aikana. Jos molemmin puolin ollaan tyytyväisiä, opiskelija voi valmistuttuaan työllistyä yritykseen jo yrityksen toimintatapoihin perehtyneenä, valmiiksi työtehtävät ja yrityksen toimintatavat osaavana työntekijänä.

Urapolulla

Jatke Oy on vuonna 2009 perustettu asuntotuotantoon, julkisivusaneeraukseen, toimitilarakentamiseen ja kiinteistökehitykseen erikoistunut rakennusliike. Toimipisteet sijaitsevat Kouvolassa, Lappeenrannassa, Porissa, Tampereella, Turussa ja Helsingissä, sekä tytäryhtiö Jatke Uusimaa Oy Hyvinkäällä.

Johanna Pöljö, Jatke Oy:n talousjohtaja kertoo taustaa sille, miten ajatus yhteistyöstä Kyamkin kanssa, harjoittelijan ottamisesta, sai alkunsa. Johannan mukaan työmäärä yrityksessä kasvoi valtavasti, ja hänen mieltiessään riittääkö nykyinen henkilömäärä pyrittämään taloushallintoa, vastaus oli ei: tarvittiin apua mm. kirjanpitoon. Johannan seurattessa nuorimman lapsensa opintoja hän sai idean opiskelun ja työnteon toisiaan hyödyttävästä vaikutuksesta. Hän mietti, mitä hyötyä harjoittelijan ottamisesta olisi Jatke Oy:lle, Kyamkille ja opiskelijalle itselleen. Siinä mm. oppisi helposti ”talon tavoille”, saisi oikeaa käytännönläheistä oppia josta on hyötyä opintoihin. Rakennusalalla on omat erikoispiirteensä, jotka oppii parhaiten käytännön kautta. Tästä tulee hyötyä myös opiskelijan opintoihin, hän voi suorittaa harjoittelun opintojen ohella ja hänellä on valmis työpaikka valmistumisen jälkeen. Yritys taas saa omiin tarpeisiinsa kasvaneen työntekijän. Johanna mainitsee vielä, että onnistuakseen asia vaatii sähköposteja, ajatustyötä, kontakteja asiasta kiinnostuneisiin ja hoitaviin ihmisiin sekä innostusta.

Anu Skyttä opiskelee Kyamkissa tradenomiksi, suuntautumisvaihtoehtona taloushallinto. Hän suorittaa Jatke Oy:ssä harjoitteluaan ja tavoitteena on myös seminaarityön ja opinnäytetyön työstäminen samassa paikassa. Anu kokee, että opiskelu on antanut perusteet harjoittelussa vaadittaviin taitoihin. Hän on viihtynyt hyvin, kertoen

Heta Vilén
Yritysyhteistyösuunnittelija,
projektipäällikkö

Camilla Grönlund
Projektiassistentti

Johanna uskoo, että yhteistyö Kyamkin kanssa tulee jatkumaan myös tulevaisuudessa, myös muilla kuin taloushallinnon saralla.

hyvästä ohjauksesta ja siitä, miten on saanut juuri kyseiseen alaan liittyvää erityistietoa. Tarkoituksena hänellä on muun muassa oppia työssä sen ”kommervenkit”. Motivaatio opintoihin on lisääntynyt harjoittelun myötä, ja hän haluaa valmistua normiaikaa nopeammin. Johannan mielestä Anun harjoittelu on tukenut tavoitteita. Anusta on ollut paljon apua, hän on oppinut nopeasti ja ollut ennakkoluuloton töiden suhteen, mikä on tärkeää. Tekemällä oppii parhaiten. Jos ei tiedä jotain, pitää kysyä. Asioiden opettelu pala kerrallaan on hyvä, näin osa muuttuu positiivisella tavalla rutiineiksi.

Toimintamallia harkitessa yrityksen tulee Johannan mukaan olla avoin. Uskoa, toivoo, että tulee hyvä. Tulee olla tahtotila, että työntekijä on yksi meistä. Pitää tehdä suunnitelma, miten etenee, mitä tehtäviin kuuluu. Muilla työntekijöillä tulee olla halu jakaa töitä ja näyttää miten firmassa toimitaan. On hyvä nähdä kokonaisuus ja perehtyä siihen, tiedon jakaminen on olennaista. Avoimuus ja luottamus ovat tärkeitä puolin ja toisin. Näiden asioiden lisäksi Anu nostaa vielä esille hyvän perehdytyksen merkityksen. On tärkeää, että opiskelija tuntee olevansa tervetullut.

Kysyimme Johannan mielipidettä sekä pariharjoittelumallista että mallista, jossa opettaja sekä ryhmä opiskelijoita työskentelevät yrityksessä tietyn määrätyn ajanjakson. Johannan mukaan pariharjoittelumalli voisi toimia ja että yritysten pitäisi rohkeasti ottaa opiskelijoita. Jälkimmäisen mallin hän kokee voivan toimia muun muassa erilaisissa kehitysohjelmakkeissa.

Johanna uskoo, että yhteistyö Kyamkin kanssa tulee jatkumaan myös tulevaisuudessa, myös muilla kuin taloushallinnon saralla. Hän mainitsi myös esimerkiksi kirvesmiehet ja vastaavat mestarit, joilla on iso tietotaito. Olisi hyvä saada nuoria kasvamaan rinnalle. Oppimista tapahtuu molemmin päin, esim. opiskelijat voivat tuoda tietokoneen käyttötaitoja. Tämä edesauttaa sitä, että tieto on useammalla kuin yhdellä henkilöllä.

Hannele Lappalainen
Lehtori,
harjoittelukoordinaattori

Tradenomiopiskelijat urapolkua etsimässä

Liiketaloudellista osaamista tarvitaan kaikilla toimialoilla. Tradenomitutkinto tarjoaa opiskelijalle lukemattomia mahdollisuuksia erilaisiin urapolkuihin. Koulutus antaa valmiudet toimia asiantuntija- ja esimies-tehtävissä erikokoisissa yrityksissä, julkishallinnossa sekä yhdistys- ja järjestötoiminnassa niin kotimaassa kuin ulkomaillakin. Tradenomitutkinto on tunnettu laaja-alaisuudestaan, minkä hyvänä puolena on mahdollisuus vaihtaa joustavasti työtehtäviä tulevan työuran aikana. Opintojen laaja-alaisuuden haasteena on kuitenkin erottuminen muista työnhakijoista, ja juuri siksi urasuunnittelu ja opiskelijoiden henkilökohtainen profiloituminen on erittäin tärkeää tradenomiopiskelijoille.

Ammattikorkeakoulu-uudistus tuo mukanaan uusia paineita opiskelun- aikaiselle urasuunnittelulle. Uudistuksen myötä erilliset koulutusohjelmat ja suuntautumisvaihtoehdot ovat vähitellen katoamassa, ja jatkossa opiskelijat rakentavat oman opintopolkunsa valitsemalla itselleen tärkeiksi näkemiään osaamiskokonaisuuksia.

Miten opiskelijaa voidaan tukea päätöksenteossa? Kymenlaakson ammattikorkeakoulussa käytössä oleva LCCE®-toimintamalli on nähty hyödylliseksi nimenomaan opiskelijoiden urapolkujen etsinnässä. LCCE®-harjoitteluhanke on antanut mahdollisuuden testata erilaisia toimintamalleja opiskelijoiden työelämätaitojen hankinnassa ja oman työuran löytämisessä. Kaikki tradenomiopintoihin valitut aloittavat kontaktointinsa työelämään heti opintojen alusta alkaen. Opetussuunnitelma on rakennettu osaamisperustaisesti ja koostuu työelämän vaatimusten pohjalta suunnitelluista osaamiskokonaisuuksista. Jokaiseen osaamiskokonaisuuteen liittyy käytännön osuus, joka mahdollistaa yhteistyön työelämän kanssa. Liiketaloudellisen osaamisen lisäksi työelämätaidot ovat merkittävässä roolissa työssä menestymisessä, ja näitä taitoja oppii parhaiten työelämäprojektien kautta. Kaikki tulevat

tradenomit opiskelevat autenttisessa oppimisympäristössä osallistumalla todellisiin työelämäprojekteihin.

Ammattia edistävän harjoittelun merkitys urapolun löytymisessä on ratkaiseva. Harjoittelun joustavuus palvelee niin opiskelijaa kuin työelämääkin. Harjoittelun voi suorittaa useammassa jaksossa, osa-aikaisena harjoitteluna opintojen ohessa tai yhtäjaksoisesti toteutettuna. Harjoittelupaikan hankinta on oppimistilanne, joka opettaa työnhakutaitoja käytännössä. Harjoittelujaksot selkeyttävät opiskelijan käsitystä omista vahvuuksista ja heikkouksista sekä soveltuvuudesta liiketaloudellisiin tehtäviin, joissa tarvitaan kaikkien onneksi hyvinkin erilaisia osaajia. Tradenomiopinnot soveltuvat siten hyvinkin erilaisille ihmistyypeille. Kaikkien ei tarvitse välttämättä olla erityisen ulospäinsuuntautuneita, vaan työelämälle sopiva ”hyvä tyyppi” voi olla myös tarkka, tehtävänsä sitoutunut ja sitkea tiimityöskentelijä. Harjoittelun lisäksi opinnäytetyön merkitys urasuunnittelussa ja urakehityksessä on merkittävä. Tradenomi-liiton tutkimuksen (2013) mukaan vastavalmistuneista 58 prosenttia teki työharjoittelun tai opinnäytetyön nykyiselle työpaikalleen ja yli kolmannekselle työharjoittelu avasi ovet nykyiseen työtehtävään.

Korkeakoulu yhteistyön kautta työelämä saa mahdollisuuden tutustua tuleviin työntekijöihinsä. Ammattikorkeakoulut vastaavasti saavat käsityksen työelämän vaatimuksista opetussuunnitelmatyönsä pohjaksi.

Työelämäkontaktit auttavat opiskelijoita valitsemaan sopivia opintoja ja tekemään yksilöllisiä ratkaisuja opintopolulla. On siis helpottavaa todeta, että kaikilla on mahdollisuudet vaikuttaa opintojen aikaisilla valinnoillaan tulevaan työuraansa. Ohjauksen rooli korostuu; opettajan ja työelämän edustajan ohjauksellista osaamista tarvitaan sekä yhteistyötä opiskelijan kanssa. On ensiarvoisen tärkeää löytää opintopolun varrelta urasuunnittelun kriittiset pisteet ja tukea opiskelijaa valintojen tekemisessä. Ammattikorkeakoulun opettajien ja työpaikkaohjaajien

Työelämäkontaktit auttavat opiskelijoita valitsemaan sopivia opintoja ja tekemään yksilöllisiä ratkaisuja opintopolulla. On siis helpottavaa todeta, että kaikilla on mahdollisuudet vaikuttaa opintojen aikaisilla valinnoillaan tulevaan työuraansa.

LCCE®-harjoitteluhanke on antanut mahdollisuuden testata erilaisia toimintamalleja opiskelijoiden työelämätaitojen hankinnassa ja oman työuran löytämisessä. Kaikki tradenomiopintoihin valitut aloittavat kontaktointinsa työelämään heti opintojen alusta alkaen.

Kuva: Camilla Grönlund

Opinto- ja urapolut muotoutuvat yhteistyössä. Mari Ollikka, Kaisa Anttila, Hannele Lappalainen ja Henriikka Haapanen.

Navigointi urapolulla on vähintään yhtä vaativaa kuin merellä, koska tulevaisuuden työelämän vaatimusten ennakointi ei ole helppoa.

tuella sekä annetulla palautteella voi olla kauaskantoinen vaikutus tulevan tradenomien elämään.

Ohjausta opinto- ja urapolulla voidaan verrata navigointiin tuntemattomassa ympäristössä. Kun navigoidaan merellä, määräitään aluksen sijainti, asetetaan sopiva kulkusuunta ja taataan aluksen turvallinen kulku. Urapolulla tapahtuva navigointi vastaavasti koostuu kolmesta kriittisestä pisteestä:

1. opiskelijan nykytilanteen osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen,
2. sopivan kulkusuunnan löytäminen opinnoille ja
3. turvallisen opintoprosessin takaaminen.

Navigointi urapolulla on vähintään yhtä vaativaa kuin merellä, koska tulevaisuuden työelämän vaatimusten ennakointi ei ole helppoa. Valtakunnallinen Työelämä 2020 -hanke pyrkii kartoittamaan tulevaisuuden työelämää. Hankkeen kunnianhimoisena tavoitteena on nostaa Suomen työelämä Euroopan parhaaksi seuraavan seitsemän vuoden aikana. Työntekijöiden koulutus yhdessä työssä oppimisen kanssa nähdään Työelämä 2020 -hankkeessa yhtenä vahvimpana menestyksen tekijänä kohti asetettua tavoitetta. Tämän tavoitteen saavuttamiseen navigaattoreita eli ohjaajia tarvitaan niin korkeakoulusta kuin myös työelämästä. Navigaattoreiden tehtävänä on näyttää vaihtoehtoisia reittejä opinto- ja urapolulla, mutta lopullisen päätöksen reitin valinnasta tekee kuitenkin aina opiskelija. Navigaattorin työ on haastavaa mutta myös antoisaa, koska jo yhdenkin oikean reitin löytäminen tuo onnistumisen iloa niin ohjattavalle kuin myös ohjaajalle.

Seuraavissa uratarinoissa kuljetaan kolmen tradenomiopiskelijan jalanjäljillä urapolkua etsimässä.

Työelämäkontaktit Marin opinto- ja urapolkua ohjaamassa

Tradenomi Mari Ollikka valmistuu tradenomiksi joulukuussa 2013 johdon assistenttityön ja kielten koulutusohjelmasta. Vakituinen työ ulkoasiainministeriön alaisessa Kouvolan viisumipalvelukeskuksessa on valmiina odottamassa tulevaa tradenomia. Miten tähän tilanteeseen on päästy, ja miten Marin opintojen aikaiset valinnat ovat olleet vaikuttamassa lopputulokseen?

Mari suoritti peruskouluopintoihin kuuluvan TET-harjoittelunsa päiväkodissa, mikä motivoi häntä harkitsemaan terveysalan opintoja. Peruskoulun jälkeen vuonna 2003 Mari hakikin TET-jaksosta tutulle alalle opiskelemaan Kuusankosken sosiaali- ja terveysalan oppilaitokseen lähihoitajaksi ja valmistui lasten ja nuorten hoidon ja kasvatuksen linjalta vuonna 2006. Valmistumisensa jälkeen Mari työskenteli jonkin aikaa terveysalalla, mutta lähihoitajan työ ei kuitenkaan tuntunut täysin omalta.

Näiden kokemusten jälkeen tuleva ura oli vielä hakusessa, ja Mari päättikin hakea Kouvolan iltalukioon ja kirjoitti ylioppilaaksi keväällä 2008. Ylioppilaskirjoitusten jälkeen Mari halusi miettimisaikaa päätöksentekoonsa. Matkustelu ja maailman näkeminen kiinnostivat Maria, ja niin hän teki töitä ja hankki näin työkokemusta ja rahaa. Tämä mahdollisti hänelle kolme opettavaista matkaa Aasiaan. Aikaa paloi pari vuotta, mutta ei missään nimessä turhaan.

Työ- ja matkailukokemusten jälkeen Mari huomasi, että Kymenlaakson ammattikorkeakoulussa oli alkanut uusi koulutusohjelma, jollaista ei ole kovin monen ammattikorkeakoulun tarjonnassa. Mari tutustui johdon assistenttityön ja kielten koulutusohjelman opetus suunnitelmaan ja aihealueet vaikuttivat kiinnostavilta. Mari koki johdon assistentin työn omalle luonteelleen sopivaksi ja näki tradenomien tutkinnon avaa-

Peruskoulu

Kuusankosken
sosiaali- ja
terveysalan
oppilaitos

Iltalukio

Matkustelu
maailmalla

TET-harjoittelu
päiväkodissa

Lähihoitaja

Ylioppilas

van ovia monenlaisiin liiketalouden työtehtäviin. Opiskelupaikka irtosi ensimmäisellä yrittämällä ja niin Mari aloitti opintonsa Kyamkissa tammikuussa 2010.

Opinnoissaan Mari suuntautui yritys- ja yhteisöviestintään ja opiskeli lisäksi venäjän alkeita. Sopivaan aikaan Kouvolaan perustettiin ulkoasiainministeriön alainen viisumipalvelukeskus, joka tekee yhteistyötä Kyamkin kanssa. ”Kuulin koululta, että Kouvolan viisumipalvelukeskus haki kiireapulaisia taltuttamaan vuoden vaihteessa olevaa viisumiruuhkaa. Saman tien lähetin oman työhakemukseni ja sain kutsun työhaastatteluun. Muutaman päivän päästä minulle soitettiin, olenko kiinnostunut ottamaan paikan vastaan. Tästä alkoi minun kiinteä yhteistyöni viisumipalvelukeskuksen kanssa koko loppuopintojen ajan”, toteaa Mari.

Marin työ viisumivirkailijana alkoi kahden päivän koulutuksella ulkoasiainministeriössä Helsingissä. Koulutus antoi perustietoa niin alaan liittyvästä lainsäädännöstä kuin myös työssä käytettävistä tietojärjestelmistä. Harjoittelu ja opitun kertaaminen jatkui Kouvolassa loppuviikon ajan esimiehen johdolla ja itsenäisesti perehtymällä viisumisäännösohjeisiin. ”Perehdytys oli mielestäni hyvää ja tietoa sai runsaasti. Samoin työyhteisön tuki ja yhdessä pohtiminen oli suuressa osassa”.

Opintoihin sisältyvän 5 kk:n työharjoittelun Mari suoritti viisumipalvelukeskuksessa. ”Haastetta työhön on tuonut myös se, että olen käynyt samaan aikaan myös koulua. Onneksi kurseja ei ole ollut enää paljon suorittamatta, ja opettajat ovat kiittävästi tukeneet minua työelämään kiinni pääsemisessä kurssien erikoisjärjestelyiden kautta, minkä näen suurena etuna opiskelijoiden työelämään pääsemisessä”, Mari pohtii.

Viimeisenä rutistuksena Mari toteaa olleen opinnäytetyön, jonka hän sai toimeksiantona ulkoasiainministeriöstä. Työn aiheena on ulkoasiainministeriön viisumipalvelukeskuksen ja Pietarin pääkonsulaatin välisen sisäisen viestinnän kehittäminen. ”Tämä on hyvä mahdollisuus kehittää tietojani ja taitojani, saada kokemusta ja tietenkin hienon meriitin ansioluettelooni”, Mari toteaa.

Lokakuussa 2013 Mari Ollikka nimitettiin vakinaiseen virkaan Kouvolan viisumipalvelukeskukseen.

Henriikalla kansainvälinen ura tähtäimessä

Vuonna 2011 Henriikka Haapanen haki opiskelemaan tradenomiksi Kymenlaakson ammattikorkeakouluun. Ensimmäisen opintovuoden jälkeen Henriikka sai koulun kautta tiedon, että Suomen pääkonsulaatti New Yorkissa haki harjoittelijoita. Henriikka laitto hakemuksensa heti tiedon saatuaan ja sai kuin saikin harjoittelupaikan. Henriikka toimi harjoittelijana pääkonsulaatin hallinnollisella osastolla, ja työtehtäviin kuuluivat konsulitiimin avustaminen ja asiakaspalvelutehtävät. ”Työtehtäväni olivat erittäin monipuolisia ja halusin hyödyntää harjoitteluaikani mahdollisimman hyvin. Mielestäni ei ole järkevää lähteä työharjoitteluun pyörittelemään peukaloitaan, enkä koe, että en voisi tehdä työtehtäviä, joista harjoittelusopimuksessa ei ole sovittu tai jotka tulevat oman osastoni ulkopuolelta”, kertoo Henriikka.

Henriikan mielestä työharjoittelu ulkomailla Suomen edustustossa oli ehdottomasti kokemusten, tietojen ja taitojen karttumisen kannalta suosittelavaa ja ulkomailla hankittua työkokemusta arvostetaan. Henriikka Haapanen huomasi hyödyn jo samana keväänä palattuaan harjoittelusta. Ulkoasianministeriö haki kesätyöntekijöitä. Hakijoita oli yli 600, joista 40 valittiin. Henriikka tuli valituksi. ”Olen varma, että ilman työharjoittelua en olisi työpaikkaa saanut suuren hakijamäärän vuoksi”, pohtii Henriikka

Henriikalla on tähtäimessä kansainvälinen ura, jonka hän pyrkii ottamaan huomion kaikessa päätöksenteossaan opintopolullaan. ”Tähän mennessä tehdyt valinnat ovat tuntuneet oikeilta ja tehdyistä valinnoista on aina ollut hyötyä jatkossa. Diplomaattuurakin kiinnostaa jatkossa”, tuumii Henriikka.

Henriikan mielestä työharjoittelu ulkomailla Suomen edustustossa oli ehdottomasti kokemusten, tietojen ja taitojen karttumisen kannalta suosittelavaa ja ulkomailla hankittua työkokemusta arvostetaan.

Kuva: New York harjoitteluympäristönä.

Kuva: Henriikka Haapanen

Aikuisena uudelle uralle – opintoja ja työntekoa vuorotellen

Kaisa Anttila työskenteli ravintola-alalla toistakymmentä vuotta, ensin tarjoilijana, myöhemmin esimiehenä ja yrittäjänä. Ala on fyysisesti vaativa, ja Kaisan terveys joutui koetukselle. Kaisan mielessä kävi usein ajatus alan vaihtamisesta. Lopulta eläkeyhtiö teki uudelleenopintopäätöksen, ja uuden uran luonti oli käytännössä mahdollinen.

Kaisan haaveena olivat tradenomin opinnot ja sitä kautta ammatti vakuutus- ja pankkisektorilla. Opintopaikka avautui Kymenlaakson ammattikorkeakoulussa liiketalouden koulutusohjelmassa aikuisryhmässä. Suuntautumisena oli myynnin johtaminen, jonka Kaisa näki sopivaksi oman tulevan uransa kannalta katsottuna.

Työelämässä pitkään jo työskennelleenä Kaisan haaveena oli päästä yhdistämään korkeakouluopinnot ja työssä oppiminen. Hän päätti lähteä hakemaan harjoittelupaikkaa heti joulukuussa 2011, vaikka opinnot alkoivat vasta tulevan tammikuun alusta. Monimuoto-opiskelu mahdollisti myös työnteen ja opiskelun yhteensovittamisen. Kaisa päätyi lähettämään hakemuksensa Tapiola-ryhmään. Pian Kaisa saikin Tapiolan Haminan toimiston myyntipäälliköltä yhteydenoton ja pyynnön haastatteluun. ”Samalla minulta kysyttiin, voisinko aloittaa jo tammikuussa, koska Suomessa oli vuodenvaihteessa ollut kovia myrskytuulia ja sen vakuutusyhtiön korvauspuoli oli ruuhkautunut”. Kaisa aloitti opinnot ja uuden työn samanaikaisesti tammikuussa 2012.

Kaisa on tyytyväinen päätökseensä. Opinnot ja työ ovat tukeneet toinen toisiaan. ”Harjoittelun kautta oppiminen on mielestäni paras keino oppia vakuutusalan tehtävät ja alalla käytettävät ohjelmistot, niitä ei pysty teoriassa opiskelemaan. Koulussa opintojen edetessä pystyn hyödyntämään työssä opittuja asioita ja päinvastoin”.

Kuva: Kaisa valittiin vajaan 60 hakijan joukosta vakinaiseen myyntineuvottelijan työtehtävään.

Kuva: Camilla Grönlund

”Voin todeta jo nyt, että uudelleenkoulutukseni on onnistunut ja olen työllistynyt vakuutusosalalle vakinaiseen työsuhteeseen. Opiskelujen suhteen on vielä loppurutistus ja ensi syksynä on toivottavasti tradenomin paperit käsissä”, myhäilee Kaisa tyytyväisenä.

Kaisa työllistyi harjoittelun myötä määräaikaiseen työsuhteeseen Lähitapiolaan – fuusion myötä Suomen suurimpaan finanssitavaratalon palveluja tarjoavaan vakuutusyhtiöön.

Keväällä 2013 Kaisa huomasi Kymen Sanomissa ilmoituksen, jossa Fennia-ryhmä haki myyntineuvottelijaa vakituiseen työhön Kotkan konttorille. Kaisa laitto hakemuksen ja oli melkoisen varma, että näin lyhyellä kokemuksella ei pääse pidemmälle rekrytoinnissa. Toisin kuitenkin kävi ja Kaisa valittiin vajaan 60 hakijan joukosta vakinaiseen myyntineuvottelijan työtehtävään. Hakuprosessi sisälsi kolme haastattelukierrosta sekä psykologiset- ja matemaattiset testit. ”Työnantajani tukee ja joustaa myös opiskelujen suhteen niin, että saan koulupäivät olla palkallisesti opiskelemassa. Opinnäytetyöni teen myös Fennialle”, toteaa Kaisa.

”Voin todeta jo nyt, että uudelleenkoulutukseni on onnistunut ja olen työllistynyt vakuutusosalalle vakinaiseen työsuhteeseen. Opiskelujen suhteen on vielä loppurutistus ja ensi syksynä on toivottavasti tradenomin paperit käsissä”, myhäilee Kaisa tyytyväisenä.

Ajatuksia työharjoittelusta ja sen mahdollisuuksista

Kulttuurialan ammattikorkeakouluopintoihin sisältyy 30 opintopistettä työharjoittelua. Käytännössä harjoittelun kesto on yhteensä 5 kuukautta eli sata 8 tunnin työpäivää.

Yleensä harjoittelu suoritetaan kahdessa eri jaksossa. Toisen ja kolmannen opiskeluvuoden kesällä (toukokuu–elokuu) ja toinen pidempi harjoittelujakso kolmannen ja neljännen opiskeluvuoden välillä (toukokuu–lokakuu).

Graafisen suunnittelijan harjoittelupaikkoja ovat perinteisesti olleet mainostoimistot, lehtitalot ja suurempien yritysten viestintä-, mainos- ja markkinointiosastot.

Opiskelijalle työharjoittelu on usein ensimmäinen kosketus oikeaan, oman alan työelämään. Harjoittelupaikan hakeminen on aloitettava jo 2. opiskeluvuoden joulutammikuussa, jolloin opintoja on takana vasta noin 1,5 vuotta. Usko ja luottamus omiin taitoihin saattaa horjua vielä monella. Koulussa on tehty tähän asti pääasiassa erilaisia harjoitustöitä ja niiden tekemiseen käytetään aikaa paljon. Moni nuori saattaa pohtia, osaako tehdä harjoittelussa vielä mitään

Ongelma ei ole ainoastaan se, mistä löytää sopivan harjoittelupaikan, vaan asuakin pitäisi jossakin. Jos harjoittelupaikka ei löydy opiskelupaikkakunnalta, täytyy ratkaista, mistä saadaan asunto. Harvalla opiskelijalla on mahdollisuutta vuokrata opiskelija-asunnon lisäksi toista asuntoa harjoittelupaikkakunnalta, ellei sitten onnekkaasti löydy ratkaisua ongelmaan lähisukulaisilta tai riittävän hyviltä kavereilta.

Yrityksillä on hyviä kokemuksia harjoittelijoista, mitä todistaa jo sekin, että moni on saanut vakituisen työpaikan harjoittelupaikastaan. Har-

Teuvo Liikkanen
Harjoittelukoordinaattori

Graafisen suunnittelijan harjoittelupaikkoja ovat perinteisesti olleet mainostoimistot, lehtitalot ja suurempien yritysten viestintä-, mainos- ja markkinointiosastot.

Harjoittelu on tutustumista puolin ja toisin. Työnantaja näkee, minkälainen tekijä harjoittelija on ja ennen kaikkea minkälainen hänestä on kasvamassa. Samoin harjoittelija näkee, onko tämä työpaikka se hänen juttunsa.

joittelu on tutustumista puolin ja toisin. Työnantaja näkee, minkälainen tekijä harjoittelija on ja ennen kaikkea minkälainen hänestä on kasvamassa. Samoin harjoittelija näkee, onko tämä työpaikka se hänen juttunsa.

Varsinkin pienemmissä yrityksissä on usein ongelmana, että ei ole ylimääräistä työpistettä ja tietokonetta harjoittelijalle, tai että vakituiset työntekijät eivät ehdi ohjaamaan harjoittelijaa. Yrityksen edustajia saattaa mietityttää: ”Osaako se harjoittelija vielä mitään vai onko siitä vain harmia jo ennestäänkin kiireisiin työpäiviin, voiko siihen luottaa, pitääkö harjoittelijalle maksaa palkkaa ja kuinka paljon, mitä harjoittelijalta voi vaatia, voiko harjoittelijan palkata kesälomatuuraajaksi, kun vakituinen henkilökunta on lomalla?”

Harjoittelu ”oppilaitoksen siipien suojassa”

Kyamkin KymiDesign&Business on järjestänyt jo monena vuotena työharjoittelumahdollisuuden koululla. Opiskelijat ovat tehneet koulun tiloissa kesän aikana erilaisia koululle tulleita projekteja. Harjoitteluohjauksen järjestäminen ei ole aina ollut helppoa, sillä opettajat ja muu henkilökunta ovat kesällä lomalla, ja työharjoitteluun pitää aina kuulua ohjaus.

Työtehtävät ovat olleet ammattikorkeakoulun omia projekteja tai pienten yhteisöjen ja järjestöjen töitä, joita ei yleensä hyvin pienen budjetin takia voitaisi muuten teettää lainkaan. Tällaiset työtehtävät eivät kuitenkaan anna oikeaa kuvaa todellisen työelämän tehtävistä.

Mahdollisuus suorittaa ensimmäinen työharjoittelu koululla on kuitenkin erittäin hyvä ratkaisu monelle. Omien suunnittelijan taitojen

testaaminen tutussa kouluympäristössä on pehmeä lasku työelämään. Esimerkiksi asunto on jo valmiiksi opiskelupaikkakunnalla, ja Kymi-Designissa harjoitteluajalta maksetaan pientä palkkaa.

Kuitenkaan koululla harjoittelussa ei pääse näkemään oikeaa työelämää.

Kummiyritys - ratkaisu edellä esille tulleisiin ongelmiin?

Opiskelijoista muodostetaan pieniä 2–4 hengen ryhmiä, ”mainostointistoja”, joille nimetään oma kummiyritys. Ryhmille nimetään ohjaaja koko harjoittelujaksolle sekä koululta että yritykseltä.

Työtehtävät tulevat yritykseltä, mutta ryhmät työskentelevät ohjatusti koulun tiloissa tai tarpeen ja tilanteen mukaan myös yrityksen tiloissa, jolloin harjoittelijat pääsevät näkemään myös todellista työelämää. Työtehtävät eivät tietenkään ainakaan heti alussa voi olla esimerkiksi mainostoimiston kiireisiä ja vaativia asiakastöitä. Mahdollisuuksien mukaan harjoittelijat ovat mukana myös asiakaspalaverissa, jolloin he saavat palautetta töistään myös suoraan asiakkaalta ja oppivat toimimaan asiakkaiden kanssa.

Yritys voi saada kummiryhmältään uusia tuoreita ideoita tai teettää harjoittelijoilla uusia kokeellisia työtehtäviä, joiden laskuttaminen asiakkaalta olisi vaikeaa.

Kummiryhmät voidaan ”rätälöidä” yrityksen tarpeen mukaan eri suuntautumsvaihtoehtojen opiskelijoista. Esimerkiksi graafinen suunnittelija, muotoilija ja liiketalouden markkinoinnin opiskelija voisivat olla ryhmänä oikein toimiva. Samoin suomenkieliset opiskelijat voivat toimia yhdessä vaihto-opiskelijan kanssa. Ryhmät kootaan

Kuva: Camilla Grönlund

pääasiassa 2. vuoden opiskelijoista, mutta ryhmän ”pomona” voisi toimia jo pidemmälle opinnoissaan ehtinyt opiskelija opettelemassa johtamistaitoja.

Työharjoittelu voidaan aloittaa jo kevätlukukaudella opiskelujen lomassa, ja touko–kesäkuu olisi jo kokopäiväistä harjoittelua.

Kummiyritysharjoittelussa opiskelijat tekevät työharjoittelusopimuksen koulun kanssa, ja koulu laskuttaa kummiyrityksiä tehtyjen sopimusten mukaan. Harjoittelijat saavat opintotuen lisäksi pientä palkkaa, jonka suuruus määräytyy suoritettujen opintopisteiden perusteella.

Opiskelijalle työharjoittelu on yksi tärkeimmistä opinnoista koko kouluaikana. Harjoittelussa päästään katsomaan ja kokemaan, mitä oikea työelämä on alalla jolla opiskellaan. Parhaassa tapauksessa saadaan sopivasti jalka työpaikan oven väliin, ja koulusta valmistumisen jälkeen harjoittelupaikka voikin olla vakituinen työpaikka. Tästä syystä kummiyrityksessä, koulun siipien suojassa, tehtävää harjoittelua saa olla vain osa harjoittelusta – esimerkiksi 5–6 opintopistettä. Yrityksen on helppo ottaa tämän jälkeen tuttu kummiopiskelijansa oikeaan työharjoitteluun. Yritys voi myös kasvattaa halutessaan kummiopiskelijoistaan itselleen hyviä työntekijöitä. Opiskelijat kasvavat jo harjoitteluajana yrityksen tavoille.

Kuva: Teuvo Liikkanen opastamassa opiskelijoita.

Minna Söderqvist
Tiimivastaava

Liiketaloudessa kansainvälistä menoa jo 1990-luvulta

Kymenlaakson ammattikorkeakoulussa on ollut ulkomaalaisia opiskelijoita 1990-luvulta alkaen. Liiketalouden tradenomiopetus on keskitetty Kouvolaan (lukuun ottamatta logistiikan opetusta). Kansainvälisen liiketoiminnan (IB) koulutusohjelmassa puolet opiskelijoista opiskelee kansainvälistä kauppaa, ja toinen puoli kansainvälistä markkinointia. Opiskelijoille kuuluu opintoihin suomen kieltä noin 20 opintopistettä. Monet haluavat opiskella suomea vieläkin enemmän – he siis tosissaan yrittävät ymmärtää, mitä täällä tapahtuu ja miten täällä tulee toimia. Opiskelijat voivat opiskella kansainvälistä kauppaa ja kansainvälistä markkinointia myös suomeksi. Tarjoamme mahdollisuuden perehtyä erityisesti Venäjään, mutta myös Kiinaan tai Euroopan kauppaan.

30 op = noin 5 kk työharjoittelu pakollista
ammattikorkeakoulututkinnoissa

Ammattikorkeakoulututkintoihin kuuluu noin 5 kk:n pakollinen työharjoittelu, joka jakautuu niin haluttaessa perus- ja erikoistumis-harjoitteluun, mutta voidaan tehdä myös yhtäjaksoisesti jos tehtävät ovat riittävän vaativia. Kyamkin kansainväliset opiskelijat tulevat pääosin kaukaa maailmalta. Meillä on tarjolla työharjoittelijoita noin neljästäkymmenestä (40) kansallisuudesta, eli meillä on noin 220 ulkomaista opiskelijaa, joista noin 190 on tutkinto-opiskelijoita ja noin 30 vaihto-opiskelijoita. Vaihto-opiskelijat tulevat pääasiassa Euroopasta, ja he opiskelevat meillä puoli vuotta tai vuoden, kun taas tutkinto-opiskelijoita tulee Venäjän lisäksi eniten Afrikasta ja Aasiasta, mutta myös muun muassa Saksasta, Ranskasta, Espanjasta, Yhdysvalloista, Itävallasta, Australiasta ja Ukrainasta. Aasialaisia opiskelijoita meillä on erityisesti Vietnamista, mutta myös muun muassa Afganistanista,

Bangladeshista, Kiinasta ja Nepalista. Afrikkalaisia opiskelijoita on tullut meille muun muassa Ghanasta, Keniasta, Nigeriasta ja Sudanista.

Työharjoittelijan tulee olla hyödyksi yritykselle – mutta myös tutustua erilaisiin ammatillisiin tehtäviin mahdollisimman monipuolisesti. Tradenomi-tutkinto valmistaa asiantuntija- ja esimiestehtäviin, joten työharjoittelutehtävien tulisi olla samantapaisia, tietysti opiskelijan mukaan räätälöityjä. Kätevä tapa olisi kehitellä toimenkuva, joka voisi siirtyä harjoittelijalta toiselle suoraan, jolloin harjoittelija voisi itse perehdyttää seuraajansa. Ulkomaisia ja suomalaisia harjoittelijoita voisi käyttää erityisesti kansainvälisyyteen, kansainvälistymiseen, kansainväliseen kauppaan, logistiikkaan ja kansainväliseen markkinointiin liittyvissä tehtävissä.

Monikulttuurista tiimitoimintaa

On mukavaa ja hyödyllistä, että opiskelijat jakautuvat hyvin moneen eri kansallisuuteen. Opiskelijat oppivat toimimaan monikulttuurisissa ryhmissä jo opiskeluaikanaan, ja näin ollen oikeissa töissä, ja työharjoittelussa, voidaan keskittyä tuloksen tekoon eikä tiimityön opetteluun. On tunnetusti aluksi hankalampaa, hitaampaa ja monimutkaisempaa tehdä monikulttuurisissa tiimeissä työtä, mutta kun kulttuurien välistä vuorovaikutusta ja yhteistoimintaa harjoittelee jo opiskeluaikana, niin yritykset ja muut työelämän organisaatiot pääsevät nauttimaan harjoittelun tuloksista suoraan. Matkustamatta mihinkään on mahdollisuus tehdä ryhmätyötä vaikkapa sellaisessa ryhmässä, jossa on suomalainen, venäläinen, sudanilainen ja espanjalainen. Taatusti ei tule aika pitkäksi, ja monenlaiset taidot karttuvat. Tarjoamme tätä samaa mahdollisuutta myös yrityksille – jos teillä on tekemätöntä työtä, haasteita, joita harjoittelijat osaisivat ryhmissä ratkoa, niin meiltä voi saada monikulttuurisen tiimin haasteita ratkomaan!

Kieli – ja kulttuurikoulutusta – vaivatta

Ilman sen suurempaa vaivannäköä on mahdollista harjoituttaa oman yrityksensä henkilökunnan kielitaitoa joko tilaamalla opiskelijoita

On tunnetusti aluksi hankalampaa, hitaampaa ja monimutkaisempaa tehdä monikulttuurisissa tiimeissä työtä, mutta kun kulttuurien välistä vuorovaikutusta ja yhteistoimintaa harjoittelee jo opiskeluaikana, niin yritykset ja muut työelämän organisaatiot pääsevät nauttimaan harjoittelun tuloksista suoraan.

Kuva: Camilla Grönlund

Minna Söderqvist ja IB-opiskelija.

LCCE® (Learning and Competence Creating Ecosystem) on Kymenlaakson ammattikorkeakoululle rekisteröity tavaramerkki. Toimintatavassa opetussuunnitelmat on avattu yritysten toimeksiannosta tehtäville projekteille. Käytännössä tietyt ammatilliset opetuskokonaisuudet sisältävät teoreettisten opintojaksojen lisäksi praktisen opintojakson, yleensä projektin. Yritysten ja korkeakoulun välille on siis rakennettu välitön yhteistyö, jonka puitteissa opiskelijat voivat soveltaa tietojaan ja kehittää taitojaan samalla kun myös opettajilla ja yritysten henkilöstöllä on mahdollisuus päivittää tietojaan. Toimintatavan vahvuus on siinä, että sen puitteissa ammattikorkeakoululla on mahdollisuus toteuttaa kaikkia kolmea sille annettua tehtävää, opetusta, tutkimus- kehitys- ja innovaatiotoimintaa sekä aluekehitystä. Vain yhdistämällä näin resursseja ja osaamista ammattikorkeakoulut voivat vastata niihin kohdistettuihin vahvoihin odotuksiin maakuntien kehittäjinä. Opetussuunnitelmia ja projektitoimintaa on kehitetty pitkään edellä kuvattuun suuntaan kansainvälisen liiketoiminnan ja kulttuurin toimialalla, nyt se on kilpailuun liittyen kiteytetty LCCE®-toimintakonseptiksi.

vain juttelemaan eri aiheista tai mikä vielä parempaa, ottamalla heitä työharjoitteluun, jolloin he siinä työnteon ohessa tuovat tuulahduksen omasta kulttuuristaan tai voivat toimia kulttuurisina tulkkeina tarvittaessa vaikkapa Suomen ja Afrikan välillä - ja harjoituttavat henkilökuntaa huomaamaan, mitä kansainvälistyminen edellyttää. Afrikan suhteitahan yritetään valtiiovallan taholta kovasti edistää muun muassa Team Finlandin avulla – ja meiltä saa tueksi aitoja afrikkalaisia!

Opiskelijat osaavat auttavasti suomea – tue heitä uskaltamaan käyttää kieltä!

Jos yrityksessä ei tarvita kielikoulutusta, niin haluamme kertoa, että ulkomaalaisemme osaavat auttavasti suomea. Ensimmäisen vuoden kesänä opiskelija on jo opiskellut suomea 10 opintopistettä tullessaan työharjoitteluun, ja toisen vuoden opiskelijalla on takanaan jo 20 opintopisteen suomen opinnot. Usein ulkomaalaiset valittavat, ettei heille anneta mahdollisuutta yrittää, vaan kieli käännetään automaattisesti englanniksi. Me toivomme, että heille puhuttaisiin mahdollisimman paljon suomea, ja englantia käytettäisiin tukikielenä, mutta toisaalta asiastahan voi sopia mitä vain yrityksen/organisaation tarpeista riippuen.

Työharjoittelija yrityksen ulkomaiseen toimipisteeseen? Kouluta kotona, lähetä sitten!

Yrityksillä ja muilla Kymenlaakson organisaatioilla on myös mahdollisuus lähettää opiskelija oman yrityksensä ulkomaalaisen toimipisteeseen töihin. Kasarminmäeltä lähtee vuosittain parisenkymmentä suomalaista opiskelijaa työharjoitteluun ulkomaille, ja reilusti kaksinkertainen määrä opiskelijavaihtoon ulkomaille, joten yrityksen on mahdollista saada kansainvälinen tuulahdus myös ottamalla supisuomalainen ulkomaille kokemusta kerännyt opiskelija työharjoitteluun, projekteihin tai oppinnytetyötä tekemään.

Tarjolla erilaisia projektityövoimaa yritysten moninlaisiin tarpeisiin – oletko ensimmäinen, joka tienaa Afrikan avulla?

Opiskelijoilla toivotaan myös teetettävän erilaisia opetukseen sisältyviä projektitöitä, jolloin samalla tulee tutuksi ja avautuu mahdollisuus avata kauppasuhteita vaikkapa Ukrainaan, tai johonkin Afrikan tai Aasian maista, joista olisi ehkä muuten hankalampi hankkia. Kyamkissa on paljon opetus- ja kulttuuriministeriön palkitsemaa LCCE®:tä, eli opiskelijoilla on paljon mahdollisuuksia opiskella projekteissa.

Yrityksille se tarjoaa huimia mahdollisuuksia oman liiketoiminnan kehittämiseen, mutta toisaalta Kyamk myös tarvitsee yritysten apua, jotta opiskelijoille voidaan tarjota tosielämän toimeksiantoja. Kansainvälistymisen tueksi olemme esimerkiksi tehneet kansainvälistymissuunnitelmia lasitehtaalle ja yhdelle maamme perinteikkäimmistä monialamaahantuontiyrityksistä. Tarkoitus oli tuottaa erilaisia vaihtoehtoja, miten tavallisen viennin lisäksi voisi saada jalansijaa Venäjältä. Yritysten panostus asiaan ei ollut kuitenkaan liian suuri – he tulivat esittelemään yritystään noin tunniksi, vastasivat tarvittaessa kysymyksiin ja lopussa tulivat taas kuulemaan suulliset esitykset ja saivat kotimatalle mukaan useita erilaisia kansainvälistymissuunnitelmavaihtoehtoja.

Opiskelijoiden tulisi opintojen aikana tehdä projekteja henkilöstö- ja johtamisasioista, kansainvälisestä markkinoinnista ja kansainvälisestä kaupasta. Kansainvälisen markkinoinnin opiskelijat tekevät mm. markkinointisuunnitelmia, vientisuunnitelmia ja promootiosuunnitelmia, kun taas kansainvälisen kaupan opiskelijat tekevät mm. logistiikkaan, kansainvälistymisprosessiin, eri maantieteellisiin alueisiin ja e-liiketoimintaan liittyviä projekteja. Yrityksillä ja muilla organisaatioilla on tietenkin kaikki valta esittää toiveita omista lähtökohdistaan käsin! Räätelöidään yhdessä teidän tarpeisiinne vastata projekti, jossa myös oppimistavoitteet täyttyvät!

Kansainvälisen markkinoinnin opiskelijat tekevät mm. markkinointisuunnitelmia, vientisuunnitelmia ja promootiosuunnitelmia, kun taas kansainvälisen kaupan opiskelijat tekevät mm. logistiikkaan, kansainvälistymisprosessiin, eri maantieteellisiin alueisiin ja e-liiketoimintaan liittyviä projekteja.

Tuoreen ammattiosaajan apua käytössäsi – opinnäytetyöaiheen avulla tekemätön työ tehdyksi!

Työharjoittelun ja projektien lisäksi opiskelijoilla on kontakteja yrityksiin opinnäytetöihin liittyen. Tradenomien opinnäytetyössä opiskelija perehtyy ja kehittää jotain yrityksen/organisaation normaalitoimintaan liittyvää osa-aluetta noin viiden kuukauden työpanoksen verran. Tarjolla on erityisesti kansainväliseen markkinointiin tai kansainväliseen kauppaan liittyviä aiheita. Töitä pääsee lukemaan ”*theseus.fi*” – sivun kautta valitsemalla ”*Kymenlaakson ammattikorkeakoulun*” ja sen jälkeen ”*Degree Programme in International Business*”. Töitä on tehty muun muassa eri maantieteellisiin alueisiin, eri yrityksen toimintafunktioihin, interkulttuuriseen kommunikaatioon, laatuun, brandeihin, sosiaaliseen mediaan jne liittyen. Ohjaajan ja opiskelijan kanssa neuvottelemalla aiheen voi räätälöidä juuri sellaiseksi kuin haluaa. Liikahtamalla omalta mukavuusalueeltaan toimeksiannon antamisen kohdalla, hyväksymällä ulkomaalaisen tekijän, saa takuuvarmasti uutta ajattelua oman liiketoimintansa kehittämisen tueksi!

Ulkomaalaisia kaukaa ja läheltä – hankkiudu ystäväperheeksi!

Mikä olisikaan kätevämpi tapa oppia kaukomaitten tapoja ilmaiseksi täällä kotona, kuin ottaa meihin yhteyttä ja tarjoutua ystäväperheeksi! Tälläkin hetkellä kymmenen perhettä on toiminnassa mukana – opettaen ulkomaalaisille opiskelijoillemme suomalaisia tapoja ja oppien vastaavasti heidän kotikulttuureistaan. Järjestämme myös joka syksy kansainvälisen illan, jossa teemme talkoilla eri maiden ruokia kaikille maisteltavaksi ja esittelemme eri maita julistetaluilla kuvin ja sanoin – tervetuloa ensi syyskuussa osallistumaan!

Kansainvälistymisessään pääsee helposti eteenpäin esimerkiksi ottamalla yhteyttä *Heta Viléniin* (@kyamk.fi), *Sara Czabaihin* (@kyamk.fi) tai *Minna Söderqvistiin* (@kyamk.fi)

Hoitotyön kansainvälinen harjoittelu Kyamkissa

Hoitotyön koulutusohjelmissa ohjattu harjoittelu muodostaa yli kolmannesksen. Ohjattu harjoittelu on osa opetussuunnitelmaa ja se toteutuu opintojaksoina integroituneena teoriaopintoihin. Ohjattu harjoittelu tapahtuu erityyppisissä terveydenhuollon työyksiköissä. Kullakin harjoittelujaksolla on tavoitteet, toteutussuunnitelma ja arviointikriteerit. Harjoittelua suorittavalle opiskelijalle on työyksikössä nimetty lähiohjaaja, jonka kanssa opettajaohjaaja tekee yhteistyötä. Harjoittelun ohjaus tarkoittaa harjoittelun aikana tapahtuvaa opiskelijan oppimisen tukemista. Ohjaus ja tuki mahdollistavat opiskelijalle laadukkaan hoitotaitojen oppimisen ja ammatillisen kehittymisen.

Terveysalan ohjattu harjoittelu on muuttunut toimintaympäristön vaatimusten mukana. Harjoittelun ohjauksen prosesseja ja ohjausmenetelmiä on kehitetty vastaamaan muuttuvia tarpeita. Kansainvälisen harjoittelun lisääntyminen on osaltaan laajentanut oppimisympäristöä, mutta hoitotyön kansainvälisen harjoittelun ohjauksesta on vain vähän tutkittua tietoa. Tässä artikkelissa kuvataan harjoittelun ohjausta hoitotyön opiskelijoiden valmistautuessa kansainväliseen harjoitteluun, harjoittelun aikana ja sen jälkeen. Artikkelin perustuu hoitotyön koulutusohjelmassa joulukuussa 2013 tehtyyn opinnäytetyöhön.

Tutkimuksen lähtökohdat

Hoitotyö kansainvälistyy Suomessa monikulttuuristuvan väestön myötä. Se tuo uusia haasteita työ- ja opiskelupaikoille. Globalisaation myötä sairaanhoitajien tulee työssään olla valmiita kohtaamaan eritaustaisia ihmisiä ja uusia tilanteita. Omat tutut arvot, roolit ja rajat tulee arvioida uudestaan kansainvälisten potilaiden ja kollegoiden takia. Sairaanhoitajaopinnot sisältävät kansainvälisen ja monikulttuurisen

Anneli Airola
Lehtori,
hoitotyön tiimivastaava

Eeva Koponen
Sairaanhoitaja (AMK)
(valmistuu 20.12.2013)

hoitotyön oppimista. Opintojen suorittaminen ulkomailla lisää kulttuurista tuntemusta ja persoonan ja taitojen kehittymistä tehokkaasti. (Berg 2010, 79; Button, Green, Tengnah, Johansson & Baker 2005, 316, 323; Kokko 2008, 23–24 35–36; Savolainen 2009, 35–36.)

Kymenlaakson ammattikorkeakoulussa kansainvälisyys liittyy koulutuksen laatuun ja ammattikorkeakoulun strategiaan tavoitteisiin. Kansainvälisyys näkyy koulutuksessa ja tutkimuksessa vaihto-ohjelmien ja vieraskielisen opetuksen muodossa sekä erilaisissa koulutus-, tutkimus- ja kehittämishankkeissa. Kansainvälistä toimintaa pyritään tekemään yhteistyönä työelämän ja yhteiskunnan kanssa. Tavoitteena on valmistaa opiskelijoita kansainvälisyyteen ammatillisuuden, kielitaidon ja avoimuuden kautta. (Vaihto-ohjelmat 2012; Vaihto-opiskelu 2013.)

Tutkimuksen tarkoitus ja tutkimuskysymykset

Tämän tutkimuksen tarkoituksena on tuottaa tietoa hoitotyön kansainvälisen harjoittelun ohjauksesta ennen vaihtoon lähtöä Suomessa ja vaihdon aikana kohdemaassa. Tutkimuksessa keskityttiin kuvaamaan hoitotyön opiskelijoiden kokemaa opiskelijaohjausta ja sen piirteitä. Tutkimuskysymykset ovat:

1. Miten kansainväliseen harjoitteluun valmistaudutaan Kymenlaakson ammattikorkeakoulussa?
2. Mitkä asiat vaikuttavat opiskelijaohjauksen laatuun kohdemaassa kansainvälisen harjoittelun aikana?

Tutkimusaineisto ja -menetelmä

Tutkimuksen kohteena olivat kansainvälisessä harjoittelussa kevään 2012 – kesän 2013 aikana olleet hoitotyön opiskelijat. Ulkomaan

harjoittelussa hoitotyön opiskelijoita oli yhteensä 39, joista 16 oli Euroopassa. Vaihdon kesto oli yhtä vaihtoa lukuun ottamatta yli kolme kuukautta.

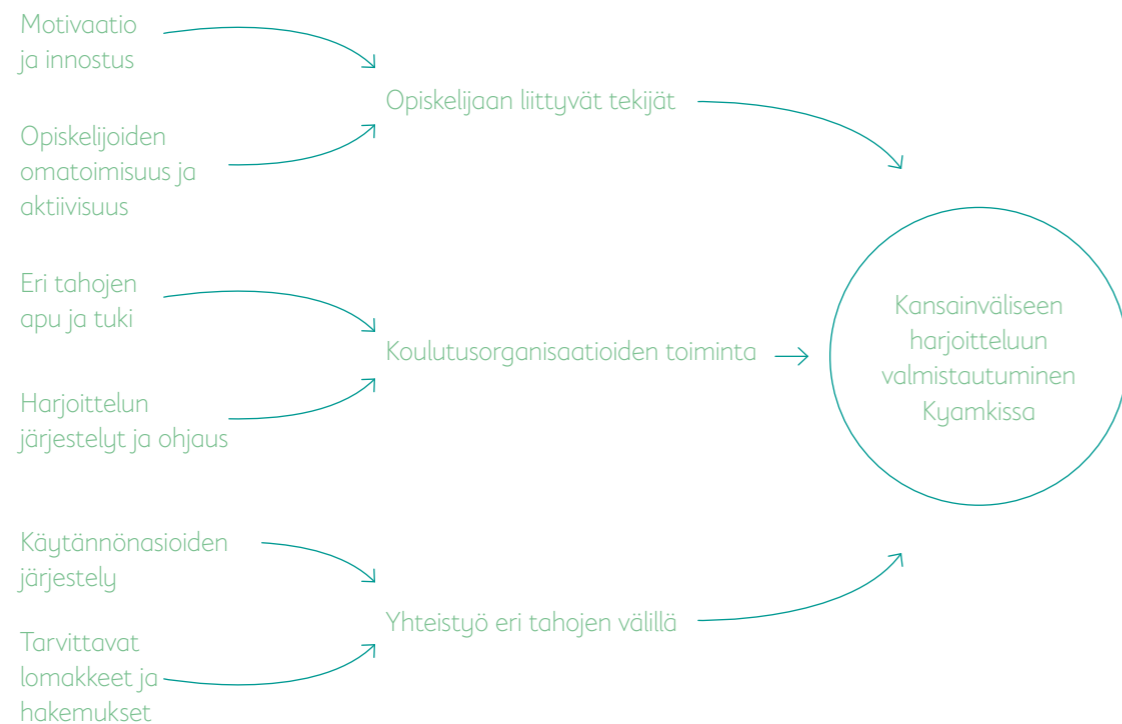
Ennen vaihtoon lähtöä tai sen alussa opiskelijoita ohjeistettiin sähköpostitse kirjoittamaan raportti kokemastaan opiskelijaohjauksesta. Saatekirjeessä neuvottiin kuvaamaan ohjausta kansainväliseen harjoitteluun valmistauduttaessa Suomessa ja harjoittelun aikana kohdemaassa. Opiskelijoita pyydettiin kertomaan myös mahdollisia kehitettäviä asioita koko vaihtoprosessissa. Saatekirjeitä lähetettiin 18 oppilaalle. Vastauksia saatiin seitsemän.

Raporttien tutkimisessa käytettiin sisällön analyysia. Laadullinen tutkimus liittyy usein tutkijan tekemiin havaintoihin ja sitä ohjaavat tutkimuskysymykset ja tavoitteet. Tuloksia on mahdotonta siirtää toiseen kontekstiin. Tutkimustuloksiin tulee päätyä luotettavalla ja systemaattisella analysoinnilla, ja se on jatkuvaa vuorovaikutusta aineiston kanssa. (Remes & Sajavaara 2003, 212; Jokinen 2008, 246; Nieminen 2006, 215–216, 219, Puusa 2011, 114–116.)

Tulokset

Kansainväliseen harjoitteluun valmistautuminen

Kymenlaakson ammattikorkeakoulu panostaa kansainväliseen toimintaan ja kannustaa opiskelijoita lähtemään opiskelijavaihtoon. Hoitotyön opiskelijoiden opetussuunnitelmaan kuuluu kansainvälisyyteen tähtäävä Moona-kurssi. Siellä jo vaihdossa olleiden opiskelijoiden kertomukset saavat opiskelijat innostumaan harjoittelun suorittamisesta ulkomailla. Opiskelijat ovat itse vastuussa kansainvälisen harjoittelun valmisteluista. Harjoittelun tavoitteena on, ettei se pidennä opiskeluaikaa (Haku opis-

Kuva 1. Kansainväliseen harjoitteluun valmistautuminen.

kelijavaihtoon 2013). Opiskelijoiden tulee siis pohtia omia valmiuksiaan ja suunnitella harjoittelu hyvin. Tässä auttavat Moona- ja Valtteri-kursit sekä Kymenlaaxson ammattikorkeakoulun henkilökunta.

Tutkimuksen tuloksista ilmeni, että opiskelijat saavat eniten apua erilaisten apurahojen hakemiseen ja käytännönjärjestelyihin. Harjoittelun konkreettinen ohjaus jää kuitenkin hyvin vähäiseksi; tavoitteita ei luoda eikä arvioinnin suorittamiseen ole tiettyä ohjeistusta. Opiskelijoiden tulee myös aktiivisesti hakea ohjausta. Muutamat opiskelijat totesivat jääneensä kovin yksin valmisteluiden kanssa ja kaipasivat lisää ohjausta ja apua. Erityisesti erilaisten kaavakkeiden ja lomakkeiden kanssa oli vaikeuksia. Niiden täyttämisen tulisi tapahtua yhteistyössä opiskelijan, oman koulun koordinaattorin ja vaihtokohteen koordinaattorin kanssa.

Kansainväliseen harjoitteluun tulee valmistautua huolellisesti. Orientoituminen vaihtokohteeseen ja sen tunteminen auttavat sopeutumaan paremmin uuteen ympäristöön, mikä ehkäisee mahdollisia kulttuurisia ongelmia (Button et al. 2005; Wellman 2007).

Tutkimuksesta ilmenivät ongelmat myös harjoittelun jälkeisen ajan kanssa. Opiskelijoille oli epäselvää, minne arviointilomakkeet tuli toimittaa ja keneltä opintopisteet tuli hakea.

Ohjauksen laatuun vaikuttavat tekijät

Opiskelijoiden aktiivisuus ja omatoimisuus korostuivat myös kansainvälisen harjoittelun aikana kohdemaassa. Tutkimuksen opiskelijat, jotka hakeutuivat oppimistilanteisiin ja pyysivät ohjausta, kokivat saaneensa enemmän irti harjoittelusta. Myös ohjaajien on mielekkäämpää tarjota hyvää ohjausta, kun opiskelija on innokas oppimaan. Yleisesti opiskelijalla tulee olla tiettyjä valmiuksia ulkomaan harjoitteluun lähettäessä. Näitä ovat aktiivisuus, avoimuus ja kielitaidot. (Koskinen 2010, 59–60, Mäkinen 2011, 85–87, 93–94).

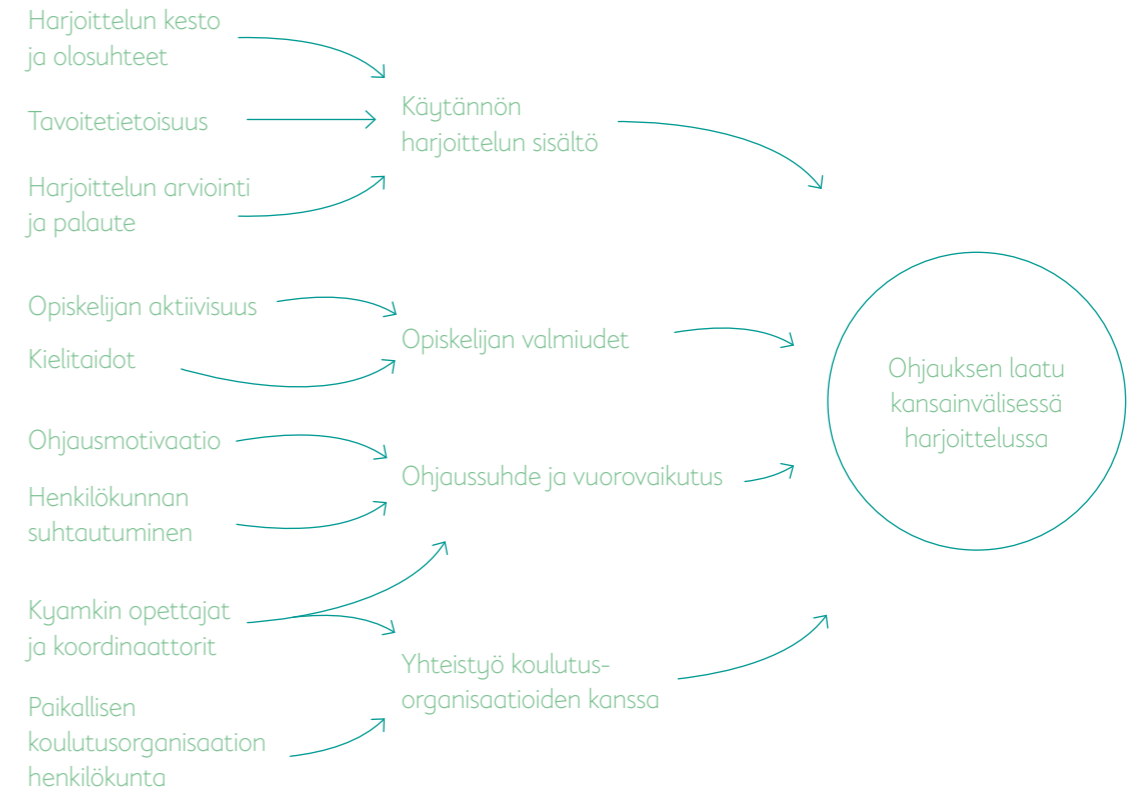

Opiskelijoille ei pääsääntöisesti nimetty tiettyjä ohjaajia, kuten Suomessa on tapana. Tällöin ohjaussuhteen syntyminen hankaloituu, sillä ohjaaja saattaa vaihtua lähes päivittäin. Näin myös opiskelijoiden itsenäinen tavoitteisuus korostui lisää. Hyvä ohjaussuhde on tärkeä edellytys kansainvälisen harjoittelun onnistumiselle (Hosio 2008, 48).

Raporteista ilmeni, kuinka ohjaajien suhtautuminen ja heidän kielitaitonsa vaikuttivat ohjaussuhteeseen. Osa opiskelijoista otettiin mukaan työyhteisöön ja harjoittelun ohjaus oli hyvää. Toisaalta ohjaus jäi joidenkin opiskelijoiden kohdalla myös hyvin pintapuoliseksi, sillä yhteistä kieltä ei löytynyt tai opiskelijoihin suhtauduttiin negatiivisesti. Vuorovaikutustilanteiden on osoitettu olevan tärkeitä oppimisen kannalta ja sen edellytyksenä on yhteinen kieli. Vuorovaikutus ja kokemusten reflektointi ovat oppimista edesauttavia tekijöitä. (Hosio 2008, Kivinen 2005, 27; Kokko 2008, 38, Koskinen 2003, 110, 119–120).

Tutkimuksen opiskelijat eivät luoneet harjoittelun tavoitteita, mikä mahdollisesti vaikutti ohjauksen laatuun. Ilman tavoitteita, on ohjaajien vaikea tietää, missä asioissa opiskelija haluaa kehittyä. Ohjaajan on tärkeää tuntea opiskelijan ja koulun asettamat tavoitteet oppimiselle (Luojuus 2010; Mäkinen 2011). Ne helpottavat ohjaajaa tarjoamaan opiskelijalle oppimistilanteita. On myös tärkeää, että opetus suunnitelmien tunnetaan harjoitteluyksiköissä, jotta ohjaajat tietävät, mitä koulutus sisältää (Koskinen 2003, Luojuus 2010, Mäkinen 2011). Näin opiskelijoita osataan ohjata oikeissa tilanteissa eikä heiltä odoteta liikoa.

Samoin arvioinnin suorittaminen vaikeutuu ilman opiskelijoiden tavoitteita (Mäkinen 2011, 80). Arviointi ja palautteen saanti ovat tärkeitä asioita käytännön harjoittelussa (Mäkinen 2011, 82). Opin- näytetyöstä ilmeni, ettei Kymenlaakson ammattikorkeakoulussa ole tiettyjä ohjeita arvioinnista kansainvälisen harjoittelun arvioinnista ja opiskelijat toimivat eri tavoin.

Kuva 2. Kansainvälisen harjoittelun ohjauksen laatuun vaikuttavat tekijät.

Yhteydenpito Kymenlaakson ammattikorkeakoulun ja opiskelijoiden välillä oli harjoittelun aikana vähäistä. Ainoat kuvatut yhteydenpidot tapahtuivat opiskelijoiden puolelta, myöskään paikallinen koulutusorganisaatio ei ollut yhteydessä opiskelijoihin tai Kyamkiin. Harjoitteluun valmistauduttaessa yhteistyö vaikutti sujuneen erittäin hyvin, mutta kun opiskelijat olivat vaihtokohteessa, se jostain syystä loppui. Yhteydenpidon opiskelijoiden kanssa tulisi jatkua koko vaihdon ajan. Koulutusorganisaatioiden ja harjoittelupaikkojen panostus yhteistyöhön edesauttaisi harjoittelun sujumista

Kehittämisehdotuksia

Tutkimuksesta syntyi kehittämisehdotus Kymenlaakson ammattikorkeakoululle. Kansainvälisen harjoittelun prosessin tulisi olla samankaltainen opiskelijasta riippumatta. Selkeiden ohjeiden muodostaminen kansainvälistä harjoittelua varten auttaisi opettajia ja koordinaattoreita osallistumaan harjoittelun suunnitteluun ja ohjaukseen paremmin. Ohjeissa tulisi huomioida seuraavat asiat: harjoittelun ohjeistus, opetussuunnitelma, tavoitteet, arviointi, yhteydenpito harjoittelun aikana, lomakkeiden toimittaminen ja opintopisteiden hakeminen.

Lähde

Theseus

Taitoja työelämästä

Elinikäinen oppiminen

Suomen hallitusohjelman mukainen aikuiskoulutuksen kokonaisuudistuksen lähtökohdana on koko työikäisen aikuisväestön kannustaminen osaamistaan parantamaan koulutukseen koko työuran ajan. Tavoitteena on aikuiskoulutusjärjestelmä, jossa painopisteenä ovat kysyntä- ja työelämälähtöisyys, työssä ja työn ohella tapahtuva oppiminen, aiemmin hankitun osaamisen tunnustaminen, tutkintojen ja tutkinnon osien joustavat yhdistelymahdollisuudet, korkeakoulutasoisen aikuiskoulutuksen vahvistaminen, aikuisopiskelun neuvonta- ja ohjauspalveluiden tehostaminen sekä selkeä ja joustava aikuisopiskelun tukijärjestelmä.

Elinikäisen oppimisen edistäminen on opetus- ja työvoimaministeriön yksi keskeinen tavoite työelämän muutoksessa. Elinikäinen oppiminen toimii tasapainoisen hyvinvointiyhteiskunnan ja talouden moottorina ja sen avulla pyritään vastaamaan tulevaisuuden kehityskulkuihin.

Energiatehokkuudella kilpailukykyä

Energia on teollisuudelle ja elinkeinoelämälle merkittävä kustannustekijä. Teollisuus käyttää noin puolet Suomessa käytettävästä sähköstä ja yli 40 % polttoaineista. Energiatehokkaan ja innovatiivisen teknologian hyödyntäminen ja kehittäminen ovat keskeisiä keinoja kansallisen energia- ja ilmastopoliittisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

LCCE® harjoittelu

LCCE®-konsepti tarjoaa opiskelijoille mahdollisuuden osallistua kiinnostaviin työelämälähtöisiin projekteihin ja oppia niissä sellaisia taitoja, joita ei perinteisessä harjoittelussa ole mahdollisuus saavut-

Vesa Kankkunen
Lehtori,
harjoittelukoordinaattori

Elinikäisen oppimisen edistäminen on opetus- ja työvoimaministeriön yksi keskeinen tavoite työelämän muutoksessa. Elinikäinen oppiminen toimii tasapainoisen hyvinvointiyhteiskunnan ja talouden moottorina.

Koneteknikosta energiatekniikan
AMK-insinööriksi opiskeleva
Tuomo Hurri osallistui
harjoittelussaan koulun
LCCE®-harjoitteluhankkeeseen.

taa. Opiskelija solmii myös kontakteja alansa yrityksiin ja parhaissa tapauksissa työllistyy johonkin niistä. Yritysten ja korkeakoulun välillä on siis rakennettu välitön yhteistyö, jonka puitteissa opiskelijat voivat soveltaa tietojaan ja kehittää taitojaan samalla kun myös opettajilla ja yritysten henkilöstöllä on mahdollisuus päivittää tietojaan. Toimintatavan vahvuus on siinä, että sen puitteissa ammattikorkeakoululla on mahdollisuus toteuttaa kaikkia kolmea sille annettua tehtävää, opetusta, tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaa sekä aluekehitystä. Vain yhdistämällä näin resursseja ja osaamista ammattikorkeakoulu voivat vastata niihin kohdistettuihin vahvoin odotuksiin maakuntien kehittäjinä. Ammattikorkeakoulujen tulee opetukselle asetettujen tavoitteiden mukaan kouluttaa opiskelijoista työelämän arvaamattomissa ongelmatilanteissa ja projekteissa selviäviä ammattilaisia.

Energiatekniikan aikuisopiskelija vahvistaa taitojaan työelämässä

Koneteknikosta energiatekniikan amk-insinööriksi opiskeleva *Tuomo Hurri* osallistui harjoittelussaan koulun LCCE®-harjoitteluhankkeeseen. Hän suoritti tutkintoonsa liittyvän harjoittelun Sulzer Pumps Finland Oy:n Karhulan valimolla. Valimo kuuluu 18 000 henkeä työllistävään Sveitsissä vuonna 1834 perustettuun Sulzer-konserniin, jonka liikevaihto oli vuonna 2012 yli 3,2 miljardia euroa.

Karhulan valimon valukappaleiden lämpökäsittely tapahtuu uuneissa yli 1 000 asteen lämpötiloilla useita tunteja kestävässä prosessissa. Harjoittelussaan Hurri osallistui tutkimus- ja kehitysprojektiin, jonka tavoitteena oli lämpökäsittelyuunien energiatalouden parantaminen sekä lämpökäsittelyyn liittyvän uunipanoksen kiertoajan tehostaminen. Projektin tuloksena vanhaan uuniin tehdyillä muutoksilla uunilla saatiin noin 44 % energiansäästö ja noin 32 % ajansäästö. Projekti osoitti myös, ettei lämpökäsittelyuunin ikä ole este uunin tehokkuuden parantamiselle. Hyviin tuloksiin päästiin uunin sisäpuolisen keraami-

Kuvassa uunipanos odottamassa
lämpökäsittelyyn menoa.

Kuva: Tuomo Hurri

Hurrin mielestä opiskelija voi parhaiten vaikuttaa harjoittelupaikan saantiin sekä työllistymiseen omalla aktiivisuudellaan. Aikuisopiskelija Tuomo Hurri ja hänen harjoittelunsa työpaikkaohjaaja valmistuspäällikkö Jussi Seppänen ovat tyytyväisiä toteutuneeseen harjoitteluyhteistyöhön sekä harjoitteluun liittyneen projektin tuloksiin.

Kuvassa valmistuspäällikkö Jussi Seppänen, Opiskelija Tuomo Hurri ja Vesa Kankkunen.

sen pinnoitteen avulla ja tarkemmalla prosessin hallinnalla. Keraamista pinnoitetta ei oltu aiemmin kokeiltu vastaavasti.

Energiatehokkuuden optimointi on teollisuudessa tärkeää ja Tuomo Hurri koki että hänen harjoittelu tuki hyvin hänen energiatekniikan osaamista. Insinööriopintoihin liittyviä muita opintojaksoja ja niissä hankittua osaamista, hän pääsi hyödyntämään harjoittelussaan käytännössä kuten matematiikkaa, fysiikkaa, kemiaa, termodynamiikka, kenttäinstrumentointia ja energiataloutta. Hän teki muun muassa asiakkaiden laatuvaatimuksiin liittyen uunista tulevien kappaleiden jäähdytysaltaan veden maksimi lämpötilalaskelmia. Laskelmissa piti laskea että jäähdytysaltaan tilavuus ja lämpökapasiteetti sekä varmistaa, että altaan jäähdytyskapasiteetti on riittävän suuri jäähdyttämään valukappale lämpökäsittelyn jälkeen. Hän totesikin harjoittelustaan, että hän joutui kertaamaan teoria opintoja ja pääsi soveltamaan niitä käytäntöön samalla hänen osaamisensa ja ammattitaitonsa kasvoivat. Hän koki että harjoittelulla on tärkeä osuus hyvän ammattitaidon saavuttamiseen.

Sulzer on kansainvälinen suuryritys. Insinööriksi valmistumisen jälkeen yrityksessä on monia eri mahdollisuuksia sijoittua töihin jopa eripuolille maapalloa. Hurrin mielestä opiskelija voi parhaiten vaikuttaa harjoittelupaikan saantiin sekä työllistymiseen omalla aktiivisuudellaan. Aikuisopiskelija Tuomo Hurri ja hänen harjoittelunsa työpaikkaohjaaja valmistuspäällikkö *Jussi Seppänen* ovat tyytyväisiä toteutuneeseen harjoitteluyhteistyöhön sekä harjoitteluun liittyneen projektin tuloksiin. Seppäsen mielestä oman alan työharjoittelulla on tärkeä osuus opiskelijalle kehittämisessä hyvän ammattitaidon omaavaksi insinööriksi.

Kuva: Camilla Grönlund

Yhteistyöalustaa kehittämässä

Heta Vilén
Yritysyhteistyösuunnittelija,
projektipäällikkö

Camilla Grönlund
Projektiassistentti

Monessa yhteydessä on korostunut, että korkeakouluilla tulisi olla helposti lähestyttävä kanava, jonka kautta yrittäjä saa sujuvasti kattavan kuvan korkeakoulun tarjonnasta ja osaamisesta. Ongelmana on usein, että elinkeinoelämän ja korkeakoulun väliseen vuorovaikutukseen ei ole olemassa yhteisiä foorumeja. Vuorovaikutuksen tueksi tarvittaisiin aivan uudenlaisia foorumeita, jotka toimisivat yhteisöjen muistina ja joiden avulla saataisiin hiljainen tieto näkyväksi tiedoksi.

Tähän haasteeseen projektissa vastattiin suunnittelemalla harjoittelulle ajasta ja paikasta riippumatonta yhteistyövälinettä. Hankkeen projektihenkilöstö tuotti selkeät prosessit toimialoitain ja yhdisti parhaat mallit prosessikuvauksiksi ottaen huomioon toimialojen erilaisuuden. Verkkoalusta on suunniteltu harjoittelun prosessikuvausten pohjalta.

Verkkoalusta tulee palvelemaan niin harjoittelunohjauksessa kuin opiskelijoiden tiedonvälityksen ja tiedonsaannin kanavana. Tavoitteena on, että harjoittelusta ja edelleen työelämäyhteistyöstä pystytään tiedottamaan, ohjaamaan ja kehittämään yhden kanavan kautta. Järjestelmän kautta pyritään vahvistamaan harjoittelunohjausta niin korkeakoulusta harjoittelijalle kun harjoittelupaikasta korkeakoululle. Vahvuutena tulee olemaan myös se, että vain määritelty tieto tulee näkyviin kohderyhmittäin ja tieto säilyy järjestelmässä. Teknisen ratkaisun toteutus jätettiin hankkeen jälkeiseksi toimenpiteeksi, koska pyrittiin löytämään yhtenevä ratkaisu, joka palvelee pitkälle tulevaisuuteen.

Ajasta ja paikasta riippumaton tiedonjakelukanava on elinkeinoelämän näkemyksen mukaan keskeinen kehittämisen kohde.

HARJOITTELU => URA => Mihin työllistyn valmistuttani?
 * listaa 10 unelmia työpäälliköä / tehtävää -> aine valinnat
 => Kuinka edistän harjoittelulla haaveeni saavuttamista
 => ESIMERKKEJÄ
 - ura/koulutus polku

Työ/harjoittelu paikkojen välitys:
 - "vaimit" paikat
 - omat cv/hakemukset

Käytännön info
 - ajanohjat
 - hakeminen
 - dokumentit
 - pöytäkirjat

Työelämä taidot
 - koulutus
 - NQF

Esitysten palaute
 - diat (pp)

Yhteistyö oppilaitokset
 KV => yhteyshenkilöt

AHOT / Alkua sopiskelijat

Palaute
 - opiskelijalle palaute harjoittelun onnistumisesta

Työelämä kiihtymä
 - sähköinen arviointi

OPISKELIJOIDEN

FACEBOOK
 - HARJOITTELU
 - VERTAISTUET
 - VERTAISOPPIMINEN
 - VERKOSTO

Harjoittelija
 - opiskelijat

Harjoittelun eteneminen (keskustelu- alasta)
 - ohjaus tapaaminen -> blogi
 - "raportit":
 - alkku (7 ke aikana)
 - kehittämis ehdotus lopussa
 - opiskelijat/ohjaaja -> ryhmälle avoin (vuosittain)
 - palaute otetaan lähellä
 eri vaiheissa harjoittelua
 o Edistymisen seuranta

Pilotti case
 - onnistuneet
 - osittain onnistuneet
 - osittain epäonnistuneet
 - KANSAINVÄLINEN!
 - "sekä etä"

MALLIT:
 x pariharjoittelu
 x omatoimisuus
 x monialaiset pilotit
 * Viestiprojektit
 * Lyymit
 * Kansainväliset
 * opettajat/opiskelijat yhteisessä TKI
 * opiskelijan opintopolkku

Harjoittelu on kunnias! (sivistys)

VERKKO KESKUSTELU
 - Keskustelu opiskelijan kanssa ennen harjoittelua
 - usein kysytyt kysymykset / vastaukset taikenneetti (ohjaajat katsoo)

Tiedottaminen työelämälle
 - harjoittelun mahdollisuudet / etuudet

mobiili-viestintä
 - tekstiviestit

Ohjaukset
 - yhteisohjaus
 - tiedotus työharjoittelusta
 - koordinaatio verkostot
 - ohjaaja koulutus
 - harjoittelun markkinointi
 - merkitys!

Harjoittelu / työpaikalla
 välitys kamara
 - uutiset / sähköpostin
 - lähennetut osaamisaloit Hoin

Käytännön info opiskelijoille
 - mistä löytyy mitään
 - millä tavalla
 - prosessi -> mitä luetaan
 - työtapaohjeet / hake
 - MERKITYS !!!

NQF

lomakkeet sähköisessä
 - harjoittelu sopimus
 - palaute 2
 - suunnitelma
 - raportti

VERKKO-OHJAUS
 - kaikille sama ohjaus

tietokanta
 - harjoittelu- paikoista ja työelämä ohjaajista

Työelämä yhteydenpito
 - ohjaajat KyAMK -> työelämä
 - usein kysytyt kysymykset

LÄPSY

Mikko Nylänen
 - työelämä
 - Pirkko Esko-Ahikainen
 - työelämä

EDISTYMISEN SEURANTA!
 - nuraumat!

Heta Vilén
Yritysyhteistyösuunnittelija,
projektipäällikkö

Mikä harjoittelu ja miten?

Harjoittelun tavoitteet

Harjoittelun tavoitteena on perehdyttää opiskelija ohjatusti erityisesti ammattipintojen kannalta keskeisiin käytännön työtehtäviin sekä tietojen ja taitojen soveltamiseen työelämässä. Harjoittelu syventää opiskelijan taitoja, valmentaa alan työtehtäviin sekä tukee ja täydentää koulutusohjelman mukaista opiskelua. Harjoittelu tarjoaa opiskelijalle mahdollisuuden osallistua alan kehittämistarpeiden tunnistamiseen ja analysoimiseen.

Harjoittelupaikka

Harjoittelupaikka on se organisaatio, jossa opiskelija suorittaa harjoittelua. Harjoittelupaikka voi olla yritys, julkisyhteisö tai muu yhteisö. Harjoittelupaikka on harjoittelun ajan opiskelijan oppimisympäristö.

Opiskelijan asema

Opiskelijalla on harjoittelun aikana opiskelijaoikeus ammattikorkeakouluun ja hän on opiskelijan asemassa. Jos harjoittelupaikka ja opiskelija haluavat tämän sopimuksen lisäksi erikseen sopia työsuhteesta, siitä tehdään erillinen työsopimuslain mukainen työsopimus työnantajan ja työntekijän välillä.

Ohjaus ja arviointi

Harjoittelun ohjaajana ammattikorkeakoulun puolelta toimii harjoittelusopimuksessa nimetty ohjaaja. Harjoittelupaikalla tapahtuvasta ohjauksesta vastaa harjoittelusopimukseen nimetty ohjaaja työpaikalla.

Harjoittelun päätyttyä harjoittelupaikka antaa opiskelijalle harjoittelutodistuksen ja arvioinnin harjoittelusta. Opiskelija tekee omalta osalta harjoitteluraportin oppilaitokseen.

Vakuutus

Mikäli opiskelija ei ole työsuhteessa, opiskelijan tapaturmavakuutus hoidetaan ammattikorkeakoulun toimesta. Jos harjoittelija on työsuhteessa, hän on harjoittelupaikan tapaturmavakuutuksen piirissä. Harjoitteluun tuleva opiskelija rinnastetaan vastuuvakuutuksen osalta harjoittelupaikan työsuhteessa oleviin työntekijöihin.

Työsuojelu

Harjoittelupaikka vastaa siitä, että opiskelijan harjoittelussa noudatetaan alalla valitsevia yleisiä työsuojelusäädöksiä sekä harjoittelupaikan omia työturvallisuusmääräyksiä.

Palkka

Harjoittelusta maksettava palkka sovitaan erikseen opiskelijan ja työnantajan kesken. Palkkasuosituksia löytyy muun muassa liittojen sivuilta:

Tradenomiliitto: www.tral.fi

Insinööriliitto: www.insinooriliitto.fi

Salassapito

Mikäli harjoittelupaikalla on luottamuksellista ja salassa pidettävää tietoa, harjoittelupaikka solmii erillisen salassapitosopimuksen harjoittelijan kanssa.

Sopimuksen päättymisen

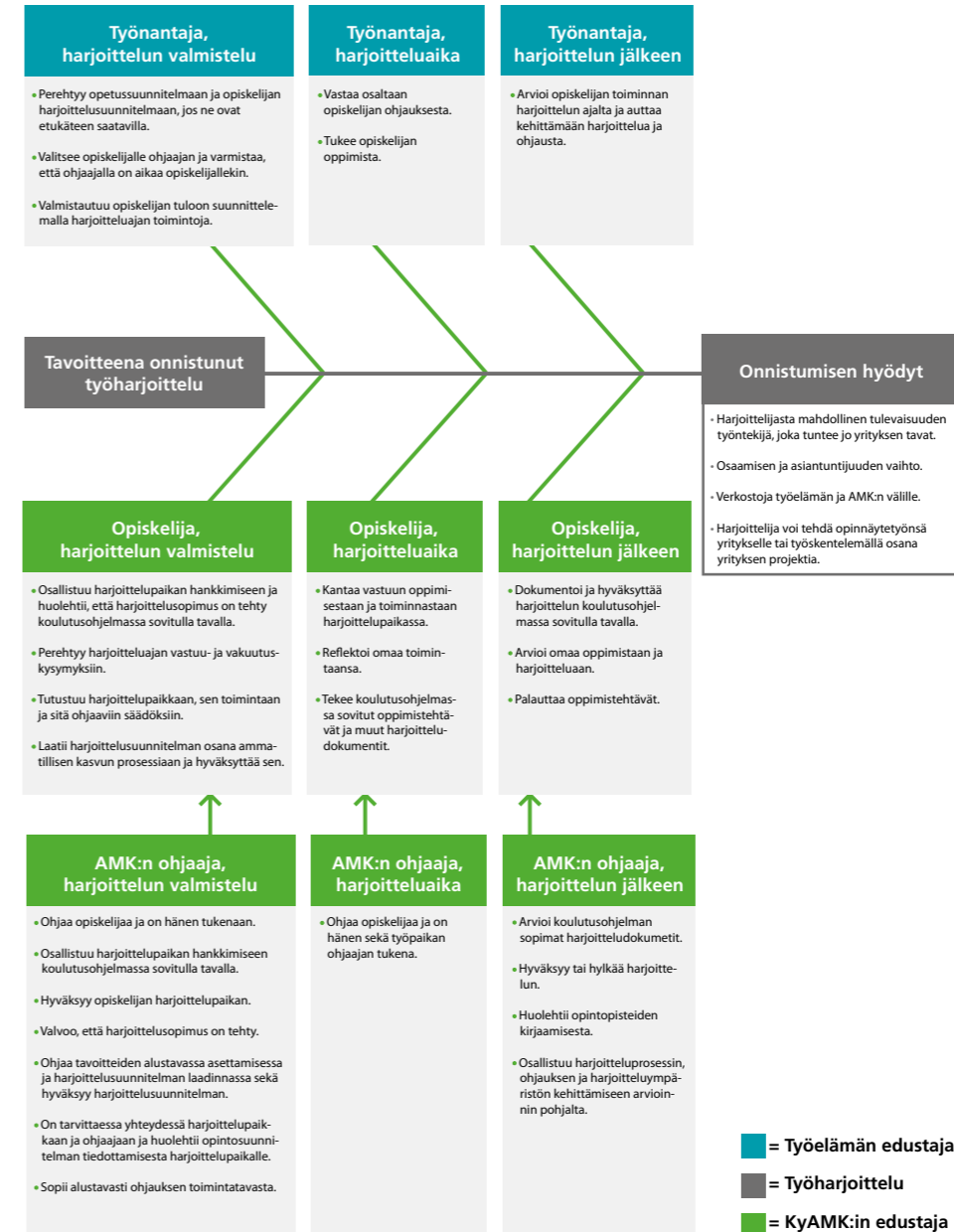
Sopimus päättyy normaalisti harjoittelun päättyessä. Sopimus voidaan purkaa kesken sopimuskauden työsopimuslain 8 luvun 1 §:n mukaisin perustein tai mikäli harjoittelulle asetettujen tavoitteiden saavuttaminen muutoin on huomattavasti vaarantunut.

Sopimuksen tulkinta

Sopimusta koskevat tulkintaerimielisyydet pyritään ensisijaisesti ratkaisemaan sopimuksen tekijöiden keskinäisissä neuvotteluissa.

Tämä sopimus tehdään kolmena samansisältöisenä kappaleena, yksi kullekin osapuolelle (opiskelija, harjoittelupaikan yhteyshenkilö/ohjaaja ja ammattikorkeakoulun yhteyshenkilö/ohjaaja)

Työnantajan, opiskelijan ja ohjaajan toiminta työharjoittelussa

Kymenlaakson
ammattikorkeakoulun
harjoittelusopimus.

 KYAMK
University of Applied Sciences

TYÖHARJOITTELU SOPIMUS Lomake 125
id 106581

Perusharjoittelu
 Syventävä harjoittelu

Tulosta
Tyhjennä

TYÖHARJOITTELUJAN TIEDOT				
Henkilötunnus	Rytmätunnus	Etunimet		
Sukunimi				
Lähiosoite		Postinumero ja -toimipaikka		
Sähköposti		Puhelin		
Koulutusohjelma		Osaamisala		
Yksikkö	Suuntautumisvaihtoehto	Tavoiteltukinto		
TYÖHARJOITTELUAIKAN TIEDOT				
Yrityksen nimi / harjoittelupaikka				
Lähiosoite		Postinumero ja -toimipaikka		
Sähköposti		Puhelin		
TYÖHARJOITTELUJAN OHJAAJAT				
Harjoittelun ohjaaja (työnantajan puolesta)		Sähköposti	Puhelin	
Harjoitteluvastaava (koulutusohjelman puolesta)		Sähköposti	Puhelin	
TYÖHARJOITTELUJAN AIKA JA SISÄLTÖ				
Alkamispäivä	Päätymispäivä	Päivittäinen työaika	Työpäiviä yht.	Työtunnit yht.
Keskeiset työtehtävät				
Työharjoittelu ☐ palkallinen ☐ palkaton ☐ Virtuaalisuuden osuus ☐ Op Tki-pisteet ☐ Op Työharjoittelusta kertyvät opintopisteet ☐ Op				

Olemme tutustuneet oheiseen harjoitteluohtaukseen. Tämä sopimus on tehty kolmena samansisältöisenä kappaleena, yksi kullekin sopijaosapuolelle.

PAIKKA, PÄIVÄYS JA OPISKELUAN ALLEKIRJOITUS
_____ / ____ 20 ____

PAIKKA, PÄIVÄYS JA TYÖNANTAJAN EDUSTAJAN ALLEKIRJOITUS
_____ / ____ 20 ____

PAIKKA, PÄIVÄYS JA TYÖHARJOITTELUVASTAAVAN ALLEKIRJOITUS
_____ / ____ 20 ____

Opetuksen yhteiset lomakkeet 11/2013

Harjoitteluprosessi osana LCCE®-konseptia -hanke

Harjoitteluprosessi osana LCCE®-konseptia -hankkeen toteuttajana oli Kymenlaakson ammattikorkeakoulu. Hanke toteutettiin ajalla 1.8.2010–31.12.2013 ja rahoitettiin Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen ja Kymenlaakson ammattikorkeakoulun osarahoittamana ESR-hankkeena.

Hankkeessa haettiin vastauksia muun muassa siihen, miten harjoittelun kautta voidaan edistää korkeakoulun ja maakunnan yritysten orientoitumista globaalitalouden haasteisiin avaamalla niille väylä koulutuksen ja oppimisen ydinalueille. Kymenlaakson ammattikorkeakoulun kansainvälisille opiskelijoille etsittiin mahdollisuuksia harjoitteluun kymenlaaksolaisten yritysten kehittämishankkeissa ja suomalaisille opiskelijoille uusia mahdollisuuksia harjoitteluun ulkomaisissa yrityksissä osana ammattikorkeakoulun oppimisprosesseja.

Tavoitteena oli myös luoda ammattikorkeakouluopiskelijoiden opintoihin kuuluvalla työharjoittelulle aiempaa edistyneempi harjoittelun toteuttamisen käytäntö ja konsepti, jota voidaan kutsua nimellä LCCE®-harjoitteluprosessi.

Harjoitteluprosessin kehittämisen rinnalla pyrittiin vahvistamaan korkeakoulujen kansainvälistä yhteistyötä. Tavoitteena oli, että harjoittelukäytäntöjen hyvät käytännöt leviävät sekä kansainvälisesti että kansallisesti. Myös Kymenlaakson ammattikorkeakoulun sisällä hyvät käytännöt leviävät ja yhdenmukaistuvat, ja sitä kautta opiskelijoiden tasa-arvoisuus lisääntyy.

Tavoitteena oli myös harjoittelun ohjaukseen osallistuvien työelämän henkilöiden ja korkeakoulun henkilöiden osaamisen ja tietoisuuden paraneminen. Kokonaisuutena tavoiteltiin ohjauksen tehokkuuden parantamista.

Heta Vilén
Yritysyhteistyösuunnittelija,
projektipäällikkö

Projektihenkilöstö

Koordinaattorit:
Anneli Airola
Vesa Kankkunen
Hannele Lappalainen
Teuvo Liikkanen

Projektiassistentti:
Camilla Grönlund

Projektipäällikkö:
Heta Vilén

Projektissa luotiin malli jatkuvakäyttöiselle ja vuorovaikutteiselle yhteistyöalustalle, jonka käyttäjinä ovat sekä opiskelijat että ammattikorkeakoulun ja työelämän harjoittelunohjaajat. Malli palvelee muun muassa työelämä- ja harjoitteluohjausta, verkostojen ylläpitoa sekä työelämäpalautteen ja työelämäkoulutuksen antamista.

Hankkeessa luotiin uusia malleja harjoitteluun, kansainväliseen yhteistyöhön ja harjoittelunprosesseihin. Tavoitteet saavutettiin ja jalkautetaan Kymenlaakson ammattikorkeakoulun pysyviksi toimintamalleiksi.

Hankkeessa luotiin uusia malleja harjoitteluun, kansainväliseen yhteistyöhön ja harjoittelunprosesseihin. Tavoitteet saavutettiin ja jalkautetaan Kymenlaakson ammattikorkeakoulun pysyviksi toimintamalleiksi.

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2007–2013

Harjoitteluprosessi osana LCCE®-konseptia

Toimittajat:

Heta Vilén ja Camilla Grönlund

Taitto ja graafinen suunnittelu:

Vinkeä Design Oy, Petri Hurme

Julkasija:

Kyminlaakson ammattikorkeakoulu 2013

Kyminlaakson ammattikorkeakoulun
julkaisuja. Sarja B. Nro 111

ISBN (NID): 978-952-306-023-4

ISBN (PDF): 978-952-306-024-1

ISSN: 1239-9094

ISSN: 1797-5972 (verkkójulkaisu)